

MEDENİYETLER ÇATIŞMASI SAHNELENİYOR BİRBİRLERİNDEN BESLENİYORLAR!

Perspektif

Cumhurbaşkanlığı
Seçiminde Nasıl
Tutum Almalı?

Teori

İnsan,
Hep Böyle
Miydi?

Tarih

Troçki ve
Devrimci
Mirası

Polemik

TKP'de Bölünme:
Nedenler ve
Sonuçlar

Ağustos 2014

İçindekiler

Medeniyetler Çatışması Sahneleniyor BİRBİRLERİNDEN BESLENİYORLAR!

Perspektif

3 Cumhurbaşkanlığı Seçiminde
Nasıl Tutum Almalı?
V. U. Arslan

24 Kürt Ulusal Hareketi ve Sosyalist
Hareket

Tarih

6 Filistin Direnişinin Dönemeçleri
Emre Güntekin

21 Troçki ve Devrimci Mirası
Derya Koca

Güncel

9 AKP ve Patronların "Mülteci
Pazarı"
Çağın Erdinç

Teori

12 İnsan, Hep Böyle Miydi?
Güneş Gümüş

SDH'den

16 SDH'den Haberler

Enternasyonal Postacı

18 Senaryo Oynanıyor:
Medeniyetler Çatışması
Oğulcan Sönmez

32 Yaşasın Sosyalist Ortadoğu!
Gökçe Şentürk

Polemik

26 TKP'de Bölünme: Nedenler ve
Sonuçlar
Tolga Karaman

Çeviri

29 Savaşın İlk Yılı
Lev Troçki

BÜROLARIMIZ

Ankara

Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay

İstanbul

İstiklal Cad. Balo Sok. No:5 Kat:5
Taksim

Trabzon

Razi Aksu İşhanı (KESK Binası) Kat:4
No:30 Meydan

Antalya

Adnan Menderes Bulvarı 468. Sok. Bekir
Turgay İş Merkezi Kat:3 No:308

Amasya

Yüzevler Mahallesi Kocur Pehlivan Sok.
Çetin Apt. Kat:1 Merkez

İlkelerimiz

Tek Yol Sürekli Devrim

İşsizlik, açlık, yoksulluk, savaşlar, doğanın tahribatı, yabancılaşma ve toplumsal çürümenin tek sorumlusu kapitalizmdir. Bu yüzden de insanlığın kurtuluşu kapitalizmin tarihin çöp tenekesine gönderilmesiyle gerçekleşecektir. Kapitalizmin alternatifi proleter devrim ve sosyalizmdir. Kapitalist sömürüye karşı harekete geçen devrimci işçi hareketi, burjuva düzenden tam kopuş olmadan kurtuluşun olmayacağını bilerek kapitalist düzeni yıkana kadar durmamalı ve gerçekleştireceği işçi ihtilalini dünyaya yaymaya çalışmalıdır. İlerici burjuvazi, ileri demokratik bir düzen, demokratik devrim, bağımsızlıkçılık vb. politikalar işçi sınıfını proleter devrim yolundan uzak tutmanın araçlarıdır.

Yurtseverlik Değil Enternasyonalizm

Küresel bir sistem olan kapitalizmden kurtulabilmek için işçi sınıfının uluslararası birliği zorunludur. İşçi sınıfını ulusal temellerde bölen ve sınıfsal ayrımları perdeleyen yurtseverlik ideolojisi burjuvazinin en büyük silahlarından birisidir. Bu nedenle Marks bütün dünyanın işçileri birleşin çağrısını yükseltmiştir. Ancak, proleterya enternasyonalizmi bir dünya partisi olarak Enternasyonal hedefine bağlanmıyorsa, dünyadaki komünist güçlerle gerçek bir birliğe hizmet etmiyorsa soyut bir ilke olarak gerçek anlamını yitirecektir.

Ezilenlerin Kürsüsüyüz

Devrimciler, insanların kimliklerinden ötürü ezilmelerine karşı çıkarlar. Ezilenlerin ezenlere karşı mücadelesi her daim meşru ve ileridir. Kadınların ve LGBT bireylerin ezilmeleri konusunda işçi sınıfı içerisinde ileri bir bilinç yaratılması oldukça önemlidir. Ulusal sorunda temel yaklaşımımız ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkı ve Kürt halkının ulusal sorundaki taleplerinin desteklenmesidir. Diğer taraftan Marksistler ezilenlerin esas kurtuluşunun ancak ve ancak proleter devrimle geleceğinin de altını çizerek. Ezilenlerin mücadelesi desteklenirken Marksistlerin politik bağımsızlıklarını korumaları büyük önem taşımaktadır.

Bolşevizm

İşçi sınıfının kapitalizme karşı girişeceği mücadelelerin başarıya ulaşması için devrimci işçilerden oluşan bir devrimci partiye ihtiyaç vardır. Devrimci partinin liderliği olmaksızın işçi sınıfı yenilmeye mahkumdur. İşçi sınıfının önderlik krizi içerisinde olması, kapitalizmin hala ayakta olmasının temel nedenidir. Bu krizin aşılması bir inşa sürecini gerekli kılmaktadır. Bolşevik geleneğin inşası gerçekleşmeden proleter devrim ve iktidar perspektifi hoş bir halden öteye geçemez.

Marksist Bakış - Aylık Politik Dergi - Yıl:10 - Sayı:40 - Ağustos 2014

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Şensöz Yayın İdare Adresi: Bayındır-2 Sok. No:45/7 Kızılay/ANKARA Tel: 03124809560

Baskı: Yön Matbaacılık - Davutpaşa Cad. Güven Sanayi Sitesi B Blok 1.Kat No:366 Topkapı/İSTANBUL Tel: 02125446634

Yayın Türü: Yaygın süreli, aylık

Cumhurbaşkanlığı Seçiminde Nasıl Tutum Almalı?

V.U.Arslan

RTE'nin mutlak favori olarak girdiği cumhurbaşkanlığı seçimi, bu ay içerisinde tamamlanacak. RTE'den başka ortada 2 aday daha var: CHP-MHP ittifakının şapkadan çıkan tavşanı **Ekmeleddin İhsanoğlu** ve Kürt ulusal hareketinin adayı olarak **Selahattin Demirtaş**. Üç seçenekten çıkarılacak ilk sonuç, cumhurbaşkanlığı seçiminin anti-demokratik niteliğidir. Adaylık için en az 20 milletvekilinin imzasını gerekli kılan seçim kuralı, farklı alternatiflere kapıyı baştan kapatmaktadır. Yani cumhurbaşkanlığı seçimleri; emekçi sınıfların, geniş halk yığınlarının ve gençliğin kendisini ifade etmesinin kanallarını tıkamak üzerine dizayn edilmiştir.

Tayyip Erdoğan, Türkiye'nin Putin'i!

AKP iktidarı ve RTE, cumhurbaşkanlığı seçimlerini, 12 yıldır büyük bir saldırganlıkla inşa ettikleri tek parti diktatörlüğünü kurumsallaştırma açısından önemli bir dönüm noktası olarak görmektedir. Zira bu seçim, Erdoğan seçildiği takdirde, Türkiye'de başkanlık veya yarı başkanlık sisteminin ebeliğini yapmaya önemli ölçüde adaydır.

Erdoğan; devletin önemli bürokratik aygıtlarının şekillendirilmesinden, neredeyse **duble yol** yapımına kadar bütün her şey üzerinde otorite sahibi bir lider olarak Çankaya'ya çıkmak istemektedir. Bunu da açıkça dile getirmektedir. RTE'nin hayali Türkiye'nin Putin'i olmaktadır. Böyle bir durumda Tayyip Erdoğan'ın emekçilere ve özgürlüklere olan saldırıları şiddetlenecek, muhafazakâr otoriterliği güçlenecektir. Emekçi

sınıfların yaşam koşullarının giderek kötüleşmesi, Erdoğan'ın olası cumhurbaşkanlığında ivme kazanarak devam edecektir. Bu yüzden, Erdoğan'ın neden emekçi sınıfların adayı olamayacağını anlatmak için lafı uzatmaya gerek yok.

AKP yandaşları, RTE'nin bir seçim zaferine daha imza atacağından oldukça eminler. Hatta işin ilk turda biteceğini düşünüyorlar. Borsa yükselir, döviz düşerken açık ki sermaye piyasaları, temmuz ayından itibaren RTE'nin zaferini primlediler. AKP yardakçılığıyla semirenlerin kafalarındaki asıl soru, RTE sonrası başbakanlığa ve AKP'nin başına kimin geçeceği. *"İşi ilk turda bitirirlerse Davutoğlu, ikinci turda bitirirlerse Abdullah Gül"* gibilerinden tahminlerle heyecanlanıyorlar.

RTE'nin olası seçim zaferinin yaratacağı moral bozukluğu karşısında biz devrimciler, AKP'ye karşı işçi sınıfı ve gençliğin mücadelesinin örgütlenmesi vurgusunu öne çıkarmalıyız. Kaldı ki AKP'nin gidişi, işçi ve gençliğin mücadelesiyle gerçekleşirse ilerici bir anlam taşır. Yok eğer RTE, CHP-MHP ittifakının adayı Ekmeleddin İhsanoğlu ile ya da bir askeri darbe ile yenilgiye uğratılırsa bu olsa olsa AKP'den sıkılan tekelci sermayenin zaferi olacaktır. Bu durumda da İslamcı alternatifler daha radikal versiyonlarıyla ileride yeniden پیدا olmakta gecikmeyecektir.

CHP-MHP'nin Çatısı, Emekçilerin Kara Kışını Örtemez!

Erdoğan karşısında CHP ve MHP, çatı adayı olarak belirledikleri Ekmeleddin

İhsanoğlu ile yer alacaklar. DSP, BBP, DP, BTP, LDP gibi bir kısım küçük parti de İhsanoğlu'na desteğini açıklamış durumda. Kamuoyunun tanımadığı, düşük bir profil ortaya koyan ve etkili bir kampanya sergileyemeyen İhsanoğlu, RTE karşısında oldukça cılız bir figür. Eski İslam İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreteri İhsanoğlu'nun adı adaylık öncesinde toplumun geniş kesimleri tarafından bilinmese de O'nu yakından tanıyanlar mevcut: Gerici Körfez rejimleri, ABD ve Batı emperyalizmi, bu ılımlı-İslamcı adayla geçmişte sıkı bağlara sahiptiler ve O'nu hem bizden, hem de aday olarak öneren CHP-MHP ittifakından daha yakından tanıdıkları kesin.

Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adının açıklanmasının ardından Kemal Kılıçdaroğlu ile görüşen Cumhuriyet gazetesi yazarı Utku Çakırözer şunları aktarıyor: *"Dünya çapında tanınmış, Doğu'da ve Batı'da takdir görecektir, uluslararası camiada konuşmasının ağırlığı olan bir isim. Kavgadan uzak, huzurdan ve barıştan yana bir kimlik. ABD Başkanı Obama'dan Suud Kralı'na, Rusya'dan Japonya'ya tüm dünya ile iyi ilişkiler içinde."*

Yani kısacası seçtiğimiz aday emperyalist kapitalist sistemle tam bir uyum içerisinde demek istiyor. İşte, burada can sıkıcı bir gerçeğe işaret etmek gerekiyor: CHP, zirvesine Gezi'de ulaşan muazzam AKP karşıtı enerjiyi sistematik olarak emperyalist kapitalist kanallara yönlendirmeye çalışıyor. Adres MHP ile ittifak oluyor, adres cemaat oluyor, adres ABD ve TÜSİAD oluyor. Örgütsüz halk

kesimleri de çekici ciddi bir adayın olmadığı bir ortamda AKP'den kurtulmak adına büyük çoğunlukla bu süreci takip ediyor. Şimdi de ABD menşeli Ekmeleddin İhsanoğlu piyasaya sürüldü, hem de sahip olduğu bir dolu handikapa rağmen. Zaten tatil aylarında sandığa zor giden CHP seçmenine tabanda büyük tepkiyle karşılanan bir isimle gitmek, hiç de akıllıca olmasa da belli ki ABD'li abileri CHP'nin kulağına bu ismi fısıldamış.

AKP'ye destek veren yoksul-emekçi kesimler de solu böyle bir CHP ile özdeşleştirdiğinden, AKP'yi ihya eden yaşam biçimi kutuplaşması kendisini geleceğe taşımış oluyor. Bunun dışında CHP'nin MHP ile ittifak politikası her yerde MHP'nin işine gelirken CHP bu şekilde de ülkenin sağa kaymasına hizmet ediyor.

Sonuç olarak İhsanoğlu'nu emekçi sınıflardan ziyade emperyalist kapitalist sistemin çıkarları doğrultusunda aday olarak belirleyen CHP, Tayyip Erdoğan karşısında emekçi sınıfları ölümü göstererek sıtmaya razı etmeye çalışmaktadır. CHP, bir kez daha ABD-Cemaat eliyle AKP karşıtı toplumsal muhalefet enerjisini emperyalizme yedeklemeye çalışmaktadır.

Demirtaş Neden Desteklenmeli?

Demirtaş, "kızıl" bir figür değil, kendisini de öyle sunuyor değil zaten.

Demirtaş'ın partisi HDP'ye katılmaktan ya da HDP'nin siyasi çizgisinin onaylanmasından bahsetmiyoruz, bayrakları karıştırmıyoruz. Demirtaş'ı kızıla boyamıyoruz, eleştirilerimiz bakidir; ama ileri işçiler ve sosyalistler, Demirtaş'a burun kıvrıp kenarda duramazlar. Bunun anlamı siyaset-siz ve atıl kalmaktır. Oysa Demirtaş'ın Batı'da sağlayacağı anlamlı oy artışları, El'ye tepki olarak algılanacak ve ülkedeki "sol damara" yazılacaktır. Bu da kabul edelim ki önemsenmesi gereken bir durumdur. Üstelik CHP'nin solunda sayılabilecek emekçilerde, Demirtaş'a yönelik kayda değer bir eğilimin varlığı da su götürmezdir.

Yani işçi sınıfının en ileri çıkarlarının yılmaz bir savunucusundan söz etmiyoruz. Diğer taraftan Demirtaş, Kürt halkının özlem ve acılarının ifadesi olmasının yanında sol bir figürdür ve sol yanı net olan bir seçim kampanyası yürütmektedir. Bu özellikler Demirtaş'ın iki sağcı aday karşısında desteklenmesi için yeterlidir. Yani, Demirtaş'ı RTE ve El'ye ekleyip "bunların hiçbirinden fayda gelmez demek" gerçeklik-ten epeyce kopacak kadar sekterleşmek anlamına gelir.

Neticede Demirtaş'ın partisi HDP'ye katılmaktan ya da HDP'nin siyasi çizgisinin onaylanmasından bahsetmiyoruz, bayrakları karıştırmıyoruz. Demirtaş'ı kızıla boyamıyoruz, eleştirilerimiz bakidir; ama ileri işçiler ve sosyalistler, Demirtaş'a burun kıvrıp kenarda duramazlar. Bunun anlamı siyaset-siz ve atıl kalmaktır. Oysa Demirtaş'ın Batı'da sağlayacağı anlamlı oy artışları, El'ye tepki olarak algılanacak ve ülkedeki "sol damara" yazılacaktır. Bu da kabul edelim ki önemsenmesi gereken bir durumdur. Üstelik CHP'nin solunda sayılabilecek emekçilerde, Demirtaş'a yönelik kayda değer bir eğilimin varlığı da su götürmezdir.

İşçi sınıfının sosyalist alternatifleri bugün için HDP'ye şartlar dayatacak durumda değil, bugün maalesef böyle bir güçten söz edemeyiz; ama işçi sınıfının devrimci siyasi alternatifi bağımsız bir güç olarak mesafe kat ettiğinde bunu pekala yapacaktır. Ama bunun için öncelikle Türkiyeli sosyalistlerin mücadelenin hakkını vererek ileri işçiler için gerçek bir alternatif durumuna yükselmesi gerekir.

Kemalizmden Sekterliğe

Ekmeleddin İhsanoğlu'nu beğenmeyip

BİR CUMHURBAŞKANI DÜŞÜNÜN

**Bağlamadan
başka bir şey
çalmıyor**

Cumhurbaşkanı Adayı
Selahattin Demirtaş

Demirtaş
DEMOKRATİK DEĞİŞİM, BARIŞÇI TÜRKİYE

Sınıf mücadelesindeki anahtar, sosyalizmin örgütlü gücünde yatmaktadır. Eğer Marksistler, işçi sınıfı ve gençliğin devrimci gücünü inşa edebilirlerse bu durumda ileri işçiler gönül rahatlığıyla tercihlerini yapacaklardır. Böyle bir gücün varlığı koşullarında Kürt ulusal hareketi ile eşitlik temelinde bir ilişki kurulabilecektir. Bu da ittifaklar ve de ayrılıkları birlikte kapsayacaktır. Kürt ulusal hareketi ile sağlıklı bir ilişki ancak bu temelde kurulabilir. Ne kuyrukçuluk, ne ulusalcılık, ne de sekterlik bataklığına saplanmanın en büyük teminatı sosyalist inşaa görevinin yerine getirilmesidir. Geleceğimizi kazanmamız için bu görevi başarıyla yerine getirmeliyiz.

CHP, zirvesine Gezi'de ulaşan muazzam AKP karşıtı enerjiyi sistematik olarak emperyalist kapitalist kanallara yönlendirmeye çalışıyor. Adres MHP ile ittifak oluyor, adres cemaat oluyor, adres ABD ve TÜSİAD oluyor. Örgütsüz halk kesimleri de çekici ciddi bir adayın olmadığı bir ortamda AKP'den kurtulmak adına büyük çoğunlukla bu süreci takip ediyor. Şimdi de ABD menşeli Ekmeleddin İhsanoğlu piyasaya sürüldü, hem de sahip olduğu bir dolu handikapa rağmen. Zaten tatil aylarında sandığa zor giden CHP seçmenine tabanda büyük tepkiyle karşılanan bir isimle gitmek, hiç de akıllıca olmasa da belli ki ABD'li abileri CHP'nin kulağına bu ismi fısıldamış. AKP'ye destek veren yoksul-emekçi kesimler de solu böyle bir CHP ile özdeşleştirdiğinden, AKP'yi ihya eden yaşam biçimi kutuplaşması kendisini geleceğe taşımış oluyor. Bunun dışında CHP'nin MHP ile ittifak politikası her yerde MHP'nin işine gelirken CHP bu şekilde de ülkenin sağa kaymasına hizmet ediyor.

aynı zamanda Demirtaş'a da destek olmayacak geniş kesimlerin açık ara en kalabalık olanını, kuşkusuz, Kemalizmin etkisi altında olanlar oluşturuyor. Bu kesimler, ulusalcı olduklarından ya da ulusalcılığın etkisi altında olduklarından Kürt ulusal hareketi ile hiçbir surette yan yana gelmezler. Kimileri bu yanını sol retoriğin arkasına gizlemeye çalışsa da Kürt dinamiği açısından her şey açık. Bu durumda radikal Kürt gençlerinin Türkiye sosyalist hareketine yönelik ön yargıları muhakkak ki güçleniyor. Ortalama bir Kürt genci şöyle düşünüyor: "Eİ ve RTE'nin yarıştığı bir seçimde bile Demirtaş gibi bir adayı desteklemiyorlarsa bunların Kürtlerle problemi vardır." Bu gibi ön yargıların gelişmesi sosyalist hareket için ciddi bir tehlikeye işaret etmektedir, zira Kürt ulusal hareketi emek ve demokrasi mücadelesindeki kritik bir müttefiktir. Kuyrukçuluk bir yana, işbirliği zeminlerinin korunması sosyalist hareket için büyük önem arz etmektedir. Unutmamak gerekir ki her şeye rağmen coğrafyamızda, sadece Türkiye'de değil, Ortadoğu çapında, emek hareketinin cephe kurabileceği çok az sayıdaki sol güçten birisi Kürt ulusal hareketidir. Hatırlatacak olursak Kürt ulusal hareketinin alternatifi Türkiye Kürdistanı'nda Hizbullah, Rojava ve Hewler'de İŞİD'dir. Dolayısıyla boykot gerekeçesi olarak sıkça dile getirilen HDP'nin Gezi sürecindeki negatif tavrı, (ki SDH, Kürt ulusal hareketinin Gezi'deki tutumunu en başından beri, daha Haziran

Günleri sırasında eleştirmiştir) köprülerin atılması ve Demirtaş'ın defterden silinmesi gerektiği anlamına gelmez.

Demirtaş'a karşı Kemalist reflekslerin dışında her zamanki sektör, apolitik, boykotçu eğilimleri de görebiliyoruz. Bunların bir çoğu, Kürt ulusal hareketine olmadık misyonlar yüklüyorlar ve uğradıkları hayal kırıklığı karşısında da veryansın ediyorlar. Demirtaş'a "işçi sınıfı mücadelesini bütünüyle kucaklaması" koşulunu getirenler bile oldu. İyi de Demirtaş'ın böyle bir misyonu yok ki. Demirtaş böyle bir misyon yüklenebilecekse sosyalistlere neden gerek olsun? Hem Demirtaş, aynı Demirtaş; Kürt ulusal hareketi, aynı hareket. Bir işçi hareketi ve işçi önderinden bahsetmiyoruz ki. Geçmişte BDP ile aynı partide veya aynı seçim platformlarında buluşanlar, Demirtaş'ı şimdi mi fark ettiler. Yani bundan 5 sene evvel BDP işçi hareketini kucaklıyordu da şimdi mi kucaklamıyor? Üstelik Demirtaş, Kürt ulusal hareketinin en soldaki isimlerinin başında geliyor. Kısacası, birçok durumda sektörlerle oportünizm el ele gidiyor. Hatırlatmak gerekir ki sektör tutumlar da kimi zaman işçi mücadelesi için en az oportünizm kadar tehlikeli olabiliyor.

Demirtaş'ın olası bir ikinci turda Erdoğan'a öyle veya böyle destek atabileceği iddiası boykotçuların önemli argümanlarından birisi. Diyelim ki bu olasılık, gerçek oldu. O zaman bizler Demirtaş'a oy vermiş milyonlarca emekçiye dönüp durumu teşhir edebi-

liriz. "Biz desteğimizi verdik, ama O bizi sattı" diyebiliriz. Ama iki İslamcı aday karşısında hala Demirtaş'a destek atıyorsanız bu sektörlerliği o milyonlara anlatamazsınız. Kaldı ki Demirtaş'ın ikinci turda RTE'ye yardımcı olma olasılığı (ki koşullar gereği küçük bir ihtimal) üzerinden yapılacak ajitasyona girişmeden önce boykotun sadece RTE'ye hizmet edeceğini bilmek gerekir. Zira boykot, katılım oranını düşüreceğinden RTE'nin ilk turda %50'yi yakalamasını kolaylaştıracaktır.

Sınıf mücadelesindeki anahtar, sosyalizmin örgütlü gücünde yatmaktadır. Eğer Marksistler, işçi sınıfı ve gençliğin devrimci gücünü inşa edebilirlerse bu durumda ileri işçiler gönül rahatlığıyla tercihlerini yapacaklardır. Böyle bir gücün varlığı koşullarında Kürt ulusal hareketi ile eşitlik temelinde bir ilişki kurulabilecektir. Bu da ittifaklar ve de ayrılıkları birlikte kapsayacaktır. Kürt ulusal hareketi ile sağlıklı bir ilişki ancak bu temelde kurulabilir. Ne kuyrukçuluk, ne ulusalcılık, ne de sektörlerlik bataklığına saplanmanın en büyük teminatı sosyalist inşa görevinin yerine getirilmesidir. Geleceğimizi kazanmamız için bu görevi başarıyla yerine getirmeliyiz.

Filistin Direnişinin Dönemeçleri

Emre Güntekin

İsrail'in bugün gerçekleştirdiği toplu kıyım son yüzyılda Ortadoğu'da emperyalist kapitalist sistemin siyasi başarısızlığının en doğal sonucu olarak karşımızda duruyor. Ne bölgedeki kalıcı ulusal sorunlar, ne dinsel ve mezhepsel çatışmalar, ne de bölge halklarının dök-tükleri gözyaşını durdurabilecek bir siyasal alternatif, bölgenin geleceğinde mümkün görünmektedir. Aksine alternatifler tükendiği ölçüde, savaş ve şiddet, coğrafyanın üzerindeki siyah örtüyü daha da kalınlaştırmaktadır.

Filistin Ulusal Kurtuluş Hareketinin Kısa Geçmişi

Dünyanın en büyük ordularından birine sahip olan İsrail, bugün büyük bir savaş yürütüyor. Peki, kime karşı? Attıkları füzeler İsrail'in Demir Kubbesi'nde eriyip giden Hamas'a mı, neredeyse yirmi yıldır Batı'nın Filistin içerisindeki uzantısı haline gelen El Fetih'e mi yoksa elinde savunacak eti ve kemiğinden başka bir şey kalmayan Filistinlilere mi?

Bugüne kadar 1948, 1967 (Altı Gün Savaşları) ve 1973 (Yom Kippur Savaşı) yıllarında olmak üzere Arap ülkeleri, İsrail'e karşı üç ciddi savaş verdiler. Ancak her üç savaşta bölgedeki Arap milliyetçisi rejimlerin Filistin halkının kurtuluşu için çare olamayacağı, çok açık bir şekilde anlaşılır hale geldi. Filistin ulusal kurtuluş hareketinin en güçlü siyasal ve askeri unsurları 1960'lı yılların devrimci politik atmosferinin tüm dünyayı sardığı bu süreçte ortaya çıktı: 1959'da El Fetih, 1964'te Filistin Kurtuluş Örgütü, 1967'de Filistin Halk Kurtuluş Cephesi, 1969'da Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi...

Filistinli ulusal kurtuluş hareketlerinin mücadelesi 1970'lerin başından itibaren en prestijli dönemlerini yaşadılar. 1967'de Arap devletlerinin düzenli ordularının İsrail ordusu karşısında aldığı ağır ve trav-

matik yenilgi, Filistinlilerin kendi mücadelelerini daha fazla ön plana çıkaran ve orantısız askeri güç karşısında daha kolay manevra imkânı sağlayan gerilla savaşına altın bir çağın kapılarını açar. Bunu uluslararası bir çekim gücü yaratabilmesinden de görebilmek mümkün. Bölge ülkelerinin devrimcileri Filistinli örgütlerin kamplarına gelerek gerilla eğitimlerinden geçerler. Türkiye'den de Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan gibi dönemin gençlik önderleri de bu kamplarda gelecek mücadelelere hazırlanırlar. Bu ilişki bir süre sonra daha radikal boyutlar da kazanır: Eylül 1970'te Leyla Halid'in de yer aldığı uçak kaçırma olayına katılan Nikaragualı Patrick Arguel şehit düşer. 30 Mayıs 1972'de Japon Kızıl Ordusu Tel Aviv Havaalanına saldırı düzenleyerek 24 kişiyi öldürür, 80 kişiyi yaralar. Ulusal hareketler de mücadeleyi uluslararası alana taşır. En çarpıcı örneklerden birisi Kara Eylül örgütünün 1972 Münih Olimpiyatları sırasında 11 İsrailli sporcunun ölümüyle sonuçlanan saldırısıdır. Kuşkusuz Filistin ulusal kurtuluş hareketindeki bu safi şiddete doğru kayış şaşırtıcı değildir.

Bu mücadele içerisinde daha önceki dönemlerdeki mücadele kültürünün aksine Filistin'de fedai kültürü daha fazla öne çıkar. Çarpıcı saldırılar, kitlesel ölümler, suikastler bu mücadele biçiminin en basit araçları olur. Bu dönemin simgesi olarak Filistin hareketinde istisnai bir şekilde kadın olarak ön plana çıkan Leyla Halid'i göstermek mümkündür. Halid kendini şöyle tarifler: "*Che bir kahraman olarak yaşadı ve bir kahraman olarak öldü. Ben ise 'devrimci' bir kadın olarak, uzaklardaki Kuveyt'in sakin ortamında yaşıyordum; oysa halkımın Che avarında kahramanlara ve devrimcilere ihtiyacı vardı. Ben de devrimin saflarına katıl-*

maya karar verdim. (...) Bedenimin atom-larıyla bombalar yapacak ve ruhumun lifleriyle yeni bir Filistin dokuyacağım."
(1)

Bu süreçte Filistin mücadelesi kendi esin kaynaklarını gördüğü üzere Che Guevara gibi dönemin popüler devrimci figürlerinden alır. Ayrıca soyut ve eklektik de olsa Marksizm ve Leninizm neredeyse dönemin bütün gerilla örgütleri gibi seküler, Arap milliyetçisi ulusal hareketlerin ideolojik sığınağı olur. Bu hareketlerin en önemli güç kaynağı ve diğer taraftan çelişkisi de Filistin toprakları dışında sürgün bir şekilde yaşayan milyonlarca Filistinlidir. Ürdün, Lübnan ve Suriye bu örgütler tarafından üsleri için elverişli birer ortamdır. Ancak burada bulunan Arap rejimlerinin Filistinli ulusal kurtuluş hareketleriyle aynı ruh dünyası ve ülkülere sahip olduğu ve misafirperver davrandıkları söylenemez. Mart 1968'de Ürdün'den İsrail'e bir füze fırlatılması, Eylül 1970'te Kral Hüseyin'e yapılan suikast girişimi ve isyanlar sonrasında Ürdün çok sert yanıt verir. Sivillerin de aralarında bulunduğu 3500 kişi öldürülür, 10 bin kişi yaralanır. Bu süreç "Kara Eylül" olarak adlandırılır ve hala hüznle hatırlanan bir tarihsel süreçtir.

1980'li yıllarda ise Filistin kurtuluş hareketinde artık eksen kayması kaçınılmaz hale gelmiştir. Ulusal mücadelenin en güçlü öznesi olan El Fetih, bir zamanlar dünya solunda emperyalizme karşı mücadelenin bayraktarlarından birisi olarak görülen Yaser Arafat öncülüğünde artık diplomatik çözüm arayışının girdabına girer. 1985'te El Fetih, Filistin halkının resmi otoritesi olarak Birleşmiş Milletler'e gözlemci devlet sıfatıyla girer. Bu süreç nihai noktasını 1994 yılında yapılan Oslo Anlaşmaları ile bulur.

Oslo ile Başlayan Süreç

Oslo süreci, Filistin ulusal mücadelesinin

tarhinde bir dönemeci ifade eder. Hem Arap dünyasının ve İsrail'in hem de Arafat ve FK 'n n pragmatizmi on yıllardır savaşan her iki kampı bir masa etrafında buluşturmaya yetse de Filistin halkı için diplomatik     m umutlarının son kırıntıları da bu masada dağılır. Oslo anlaşmalarıyla Filistin'de uluslararası anlamda kabul edilen tek otorite olan Arafat ve FK , tarihsel Filistin iddiasından vazgeçer ve iki devletli, İsrail sınırları içerisinde güvenli yaşamayı şart koyan bir yönelime girer. Ancak bu tutumun kabul görmesini, İsrail'in elde kalan son Filistin toprakları üzerindeki kolonizasyon sürecini hızlandırması izler. Filistin toprakları üzerinde neredeyse % 60'a yaklaşan bir oranda İsrail eɡemenliđi kurulurken, geri kalan topraklarda Filistin otoritesi giderek İsrail devletine bağımlı hale gelir. 1993-2001 yılları arasındaki süreçte Filistin topraklarındaki İsraili yerleşimci sayısı 110 binden 213 bine yükselir ve Filistin halkının kendilerine ait bağımsız bir devlet olabilme hayalleri yerle yeksan olur. Bu tarihten itibaren İsrail'de şiddet ve savaş üzerine kurulu programı benimseyen politik öznelerin iktidara geçişine tanıklık eder. Oslo Anlaşmaları'na imza atan İzak Rabin 1995'te radikal sağcı bir Yahudi tarafından öldürülür. Sırasıyla iktidara gelen Simon Peres, Ariel şaron ve Binyamin Natenyahu, katı güvenlikçi bir söylem inşa ederler. 90'lı yıllar bütün diplomatik çabalara rağmen Filistin halkı için eskinin geri dönüşünden başka bir şey değildir. Tarık Ali bu yıllarda şiddetin topluma nasıl sirayet ettiğini şu çarpıcı notla aktarır: "...Filistin okullarında da öğretmenler, çocukları derse ısındırmanın çaresi olarak, İntifada taşlarıyla İsrail tanklarının resimlerini  izdirmekten daha iyi bir yol bulamayacaklardı." (2)

El Fetih'in Oslo'da ihanet ettiğini düşünen Filistinliler için sahnede yeni direniş hareketlerinin g   kazanması gecikmeyecektir. Ortadoğu'nun birçok ülkesinde 1980'ler boyunca İslamcı hareketler, hem geçmiş unsurların yenilgilerine karşı sığınılacak hem de gündelik hayatta oluşan boşlukları dolduracak bir me an oluşturmuşlardı. Kökleri 1930'lara ve bu dönemde

Mısır'da kurulan Müslüman Kardeşler'e dayanan Hamas, 1987'de belden aşağısı felçli olan ve hareket tarafından kutsal bir mertebede tutulan şeyh Ahmed Yasin tarafından kurulur. 1988'de

oluşan siyasal programlarıyla İsrail'in varlığı reddedilirken, hareket programatik olarak İslami bir toplum yaratarak Ürdün'den Akdeniz'e kadar bütün Filistin topraklarının kurtarılmasını benimser.

Hamas, kurulduğu günden bugüne hem Filistin  zerindeki otoritesini oldukça önemseyen El Fetih'in hem de İsrail'in baskısıyla karşı karşıya kalır. 1994'te Oslo Anlaşması'na karşı çıkarken, diğer taraftan 9 militanları FK  tarafından öldürülmüştü. Bu yıl aynı zamanda Hamas'ın Müslüman Kardeşler geçmişleriyle bağını da sembolize eden İzzeddin El Kassam Tugayları'nın kuruluş yılıdır. İzzeddin El Kassam Filistinli ulema bir ailenin oğludur. 14 yaşında El Ezher  niversitesi'ne girer ve burada 1928 yılında Hasan El Benna tarafından kurulmuş olan Müslüman Kardeşler'e katılır. 1930'larda manda yönetimine karşı verilen büyük isyanlar sırasında öldürülür. Hamas'ın da liderlikleri benzeri akıbeti hareketin tarihi boyunca defalarca kez paylaşacaktır: Kurucu şeyh Ahmed Yasin 22 Mart 2004'te, onun yerine geçen Abdülaziz Rantissi'de 17 Nisan 2004'te öldürülür. Sonraki lider Halid Meşal ise güvenlik nedeniyle şam'da sürgün hayatı yaşamak zorunda kalır. Meşal'in şam'daki ikameti hareketin Ortadoğu'da Batı'ya karşı bir denge unsuru oluşturan İran-Suriye ve Hizbullah eksenine bağlanışının sembolik bir ifadesidir. Hamas 2000'li yıllarda İran'dan aldığı destekle İsrail'in saldırılarına karşı ayakta durmayı başarır.

Hamas'ın yanında sahneye çıkan İslami Cihad da "Kıyamete kadar cihad!", "Cihad için İntifada" sloganlarıyla İslami yönelimin bir başka ürünü oldu. Filistin direnişi dinselleyişken İsrail'de

de dinci akımlar g   kazandı. Ortadoğu'da yükselen antisemitizm, uzun yıllar solun enternasyonalist bir t m l üzerinde sahiplendiği Filistin davasının meşruiyetine büyük zararlar indirdi. Türkiye'de 90'lı yıllarda özellikle Milli Görüş'le birlikte bu çizginin nasıl bir z m n kazandığını hatırlayın. Tersinden İsrail devleti de özel bir "terörist" imgesiyle Yahudi toplumunu büyük bir korku içine hapsedmeyi başardı. Yahudi toplumu kaçınılmaz bir şekilde ardı ardına sağ iktidarların güvenli limanlarına sığındı. Bu kutuplaşmanın milenyumun hemen başında derin bir toplumsal patlamaya dönüşmesi kaçınılmazdı.

Oslo süreci, Filistin ulusal mücadelesinin tarihinde bir dönemeci ifade eder. Hem Arap dünyasının ve İsrail'in hem de Arafat ve FK 'n n pragmatizmi on yıllardır savaşan her iki kampı bir masa etrafında buluşturmaya yetse de Filistin halkı için diplomatik     m umutlarının son kırıntıları da bu masada dağılır. Oslo anlaşmalarıyla Filistin'de uluslararası anlamda kabul edilen tek otorite olan Arafat ve FK , tarihsel Filistin iddiasından vazgeçer ve iki devletli, İsrail sınırları içerisinde güvenli yaşamayı şart koyan bir yönelime girer. Ancak bu tutumun kabul görmesini, İsrail'in elde kalan son Filistin toprakları üzerindeki kolonizasyon sürecini hızlandırması izler. Filistin toprakları üzerinde neredeyse % 60'a yaklaşan bir oranda İsrail eɡemenliđi kurulurken, geri kalan topraklarda Filistin otoritesi giderek İsrail devletine bağımlı hale gelir.

Şaron'un Provokasyonu

28 Eylül 2000'de, Ariel Şaron'un yanında 1500 muhafız ve polisle Kudüs'te Haremü-s Şerif'i ziyaret etmesi fitili ateşledi. Şaron, ne İsraililer için, ne de Filistinliler için sıradan bir figürdü: Beyrut Kasabı olarak hatırlanmasına neden olan ve çocuklar da dâhil olmak üzere binlerce Filistinlinin katledildiği Sabra ve Şatilla katliamlarının mimarı, hayatını Yahudi paramiliter örgütü Haganah'tan başlayarak Siyonizme adanmış eski bir askerdi. İktidara gelişi de İsrail'in "terörizme karşı savaş" adı altında bölgeyi terörize etmenin bir adımıydı. Kazanan Şaron'du ve kaybeden hem İsrail'deki barış yanlısı Yahudiler, hem de Filistin halkı oldu. ABD'de tıpkı Ortadoğu'daki kaması İsrail gibi "terörizme karşı savaş" sloganıyla Irak'a girmeye hazırlanıyorken, Filistin'de şiddeti hâkim kılmanın bundan daha iyi bir zamanlaması olamazdı. Şaron'un ziyaretine Filistinlilerin tepkisi İkinci İntifada'yı başlatmak oldu. İsrail'in oran-

tısız ve katıksız şiddeti karşısında Filistinliler hayatları da dâhil olmak üzere ortaya her şeylerini koydular. İntifada boyunca 3 bin Filistinli katledildi. Filistin direnişinin pratik yöneliminde değişim de dikkat çekiciydi. Birinci İntifada'da İsrail tanklarına taş atan çocuk imgesinin yerinde artık her türlü bedeli göze alan intihar komandoları ve fedailer vardı. Edward Said'in deyişi ile İslamcı hareket, Filistin halkını "bitmeyen dinî çekişme ve modernleşme karşıtı çöküşün menziline sürüklemektedir"(3). Hamas hem direniş alanındaki gücünü hem de El Fetih'in yolsuzluk-pasifizm ve ihanet sarmalındaki krizini de kullanarak 2006'daki seçimlerde ciddi bir zafer elde etti ve bu başarı Filistin direnişinde fiziki bölünmenin artık coğrafi bir bölünmeye doğru evrilmesine yol açtı. İç çatışma sonrasında Gazze'de kontrol Hamas'a geçerken, Batı Şeria'da El Fetih hüküm sürmeye başladı.

Ancak Hamas'da kendisinden önceki hemen hemen bütün ulusal hareketler gibi Ortadoğu'da pragmatik bir ilişki içerisine girmeden ayakta kalmamaya-çağının farkındaydı. Uzun yıllar Şii eksenile ortaklık kurmasına rağmen Arap Baharı hareketin ittifaklarında da değişim yarattı. Hamas bir yandan Ortadoğu'da liderlik hayalleri kuran Erdoğan'la saf tutuyor, diğer taraftan Mısır'da Mübarek'in ardından iktidara gelen tarihsel akrabası Müslüman Kardeşlerle ilişkiye giriyordu. Bu durumda dengelerin değişmekte olduğunu sanan Hamas lideri Meşal de uzun yıllardır korunduğu Esad rejimini satarak Şam'dan Esad'ın can düşmanı Katar'a taşındı. Bu, aslında Hamas'ın da emperyalizm tarafından evcilleştirilmeye başladığına dalaleti. Ancak rüzgâr kısa bir sürede tersine döndü. Bir yandan

AKP ve Erdoğan bölgedeki popülaritesini yitirirken, diğer taraftan Mısır'da Müslüman Kardeşler darbeyle devrildi ve Gazze'nin can damarlarından birisi kesildi. Katar'a sığınan Hamas'a İran da artık yüz vermiyordu. Bu durum son bir yılda Hamas'ı ciddi bir iktisadi kriz içerisine sürükledi. Hamas, artık Gazze'de maaşları ödeyemiyordu. Emperyalist çatlaklar içerisinde kendisine yol açmaya çalışan

Hamas o çatlakların tam içine düştü.

Gazze Ezher Üniversitesi'nden İbrahim İbraç, "Hamas hükümet olarak kötü bir performans sergiledi. O, mali olarak da başarısız oldu. Ekonomi berbat. Hamas maaşları ödeyebileceği hizmetler sunmayı başaramadı" derken, Filistinli siyaset bilimci Ebu Sada'ya göre İsrail saldırısı gerçekleşmeseydi, Hamas ciddi bir işçi sınıfı muhalefetiyle karşı karşıya kalacaktı. Ancak Hamas böyle bir krize karşı önlem olarak Nisan ayında iktidar gücünden feragat ederek Gazze'de El Fetih'le uzlaşma sağlamıştı. Kısacası Hamas yolun sonuna gelmişti ki İsrail'in Gazze saldırısı geldi. Bu, Hamas'a verilen bir hayat öpücüğünden başkası değildir. Neticede İran da İsrail ile savaşan Hamas'a desteğini yeniden arttırmıştır.

Ancak her ne olursa olsun İsrail'in saldırganlığı hem Hamas'ı hem de gelecekte Filistin toplumunda yeşermesi beklenen daha radikal İslamcı unsurlara güç verecektir. Zira Ortadoğu'da özellikle son dönemde Irak ve Suriye'de güçlenen IŞİD benzeri radikal İslamcılarının şiddetle sarmalanmış Filistin toplumunda yer bulması ihtimal dâhilindedir. İ

Peki, Filistin halkı nasıl kurtulacak? Filistin, tek başına İsrail'i durduracak güçte değildir. Filistin'in yardımına Tayyip gibi diktatörlerin, kralların, şeyhlerin, Ortadoğu'daki diğer kan emicilerin gelmeyeceğini belki bin kez yaşayarak gördük. Arap milliyetçisi BAAS rejimlerinin, Filistin'i kendi topraklarına katmak istemek gibi tutarsızlıkları bir yana, İsrail'e bir şey yapamayacağını tarih ispatlamıştır. Bu yüzden tek çözüm, Ortadoğu çapındaki birleşik sosyalist mücadeleden geçecektir. Devrimci işçi hareketi, Filistin halkının tek çıkış yolu, halkların kardeşliğinin tek garantisidir. Filistin halkı için tek umut, Ortadoğu'yu saracak bir sürekli devrim fırtınasıdır.

(1) Hamit Bozarslan, Ortadoğu: Bir Şiddet Tarihi Osmanlı İmparatorluğu'ndan El Kaide'ye, İletişim Yayınları, 2014, s.125

(2) Tarık Ali, Bush Bağdat'ta Irak'ın Yeniden Sömürgeleştirilmesi, Agora Yayınları, 2003

(3) Mete Çubukçu, İsrail Filistin ve Solun Açmazı, Birikim, Sayı:167

Hamas lideri Meşal de uzun yıllardır korunduğu Esad rejimini satarak Şam'dan Esad'ın can düşmanı Katar'a taşındı. Bu, aslında Hamas'ın da emperyalizm tarafından evcilleştirilmeye başladığına dalaleti. Ancak rüzgâr kısa bir sürede tersine döndü. Bir yandan AKP ve Erdoğan bölgedeki popülaritesini yitirirken, diğer taraftan Mısır'da Müslüman Kardeşler darbeyle devrildi ve Gazze'nin can damarlarından birisi kesildi. Katar'a sığınan Hamas'a İran da artık yüz vermiyordu. Bu durum son bir yılda Hamas'ı ciddi bir iktisadi kriz içerisine sürükledi. Hamas, artık Gazze'de maaşları ödeyemiyordu. Emperyalist çatlaklar içerisinde kendisine yol açmaya çalışan Hamas o çatlakların tam içine düştü.

AKP ve Patronların "Mülteci Pazarı"

Çağın Erdinç

Suriye'deki iç savaş tüm dehşetiyle sürerken, ölümler de aynı hızla artmaya devam ediyor. İç savaşta hayatını kaybedenlerin sayısı 130 bine yaklaştı. Ölenlerin 44 bin 381'i sivil. Hayatını kaybeden sivillerin 6627'si çocuk.

Tabir yerindeyse, Suriye'de taş üstünde taş kalmadı! Suriye halkları temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor. Kentlerin çoğunun alt yapısı büyük ölçüde tahrip edildi. İnsanlar, ölüm ve kalım arasındaki tercihle eş anlamlı olan iki seçenekle yüz yüze kalıyor: gitmek ve kalmak.

Kalanların büyük çoğunluğu doğrudan zarar görüyor. Ne de olsa Suriye'de her bölge savaş alanı. Çatışma noktasından uzaktaki "güvenli" bölgeler ve şehirlerde de kalabalık içerisinde her an bir bomba patlayabiliyor. Muhaliflerin elindeki bölgelerdeyse ya doğrudan çatışmalar sürüyor ya da bombardıman yaşıyor. IŞİD'in ele geçirdiği bölgeler ise tam bir cehennem. Sünni iseniz eğer, çok katı saplantılı kurallarla yaşamaya mecbur bırakılıyorsunuz; yok eğer farklı bir mezhebe veya dine mensupsanız vahşice katlediliyorsunuz.

Suriye halkları savaşın yarattığı vahşetten kaçsa bile açlıktan, hastalıklardan, susuzluktan, barınma sorunlarından kaçamıyor. Kısacası, Suriye halkları için, ülkelerini terk etmek dışındaki seçeneklerin çoğu ölüme çıkıyor.

Aslında, Suriye halkları için hayatta kalmanın tek yolu olan "gitmek" seçeneği de çoğu zaman kurtuluş olamıyor.

Resmi rakamlara göre Türkiye, Ürdün, Lübnan, Irak, Ermenistan ve Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne geçiş yapan Suriyeli mülteci sayısı 4 milyona yaklaştı. Mülteci olarak değişik ülkelere giden siviller, savaşın şiddetinden kaçarak sığındıkları ülkelerde "sıfırdan başlamak" durumunda kaldı. Yoksulluğa ek olarak maruz kaldıkları ayrımcılık Suriyeli mülteciler için gittikleri ülkelerde yaşamı iki kat zorlaştırdı ve bundan sonra da zorlaştırmaya devam edecek gibi görünüyor.

Türkiye'deki Suriyeli Mülteciler ve AKP

Dünya genelindeki Suriyeli mültecilerin yaklaşık üçte biri Türkiye'de yaşıyor. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek

Kurulu Temsilcisi Carol Betcheler, Türkiye'deki Suriyeli mülteci sayısının 1.5 milyona yaklaştığını ifade etmişti. Bu son derece büyük bir rakam. Daha doğru ifade etmek gerekirse, Türkiye gibi bir ülke için çok büyük bir rakam. OECD'nin araştırmasına göre, gelir dağılımı konusundaki uçurumla ilgili 34 ülkeyi baz alarak yapılan araştırmada Türkiye, gelir dağılımı uçurumunda lider olan Meksika'dan sonra, en kötü durumdaki ülke olarak göze çarpıyor. Türkiye'de her dört kişiden biri yoksulluk sınırının altında yaşamını devam ettirmeye çalışıyor.

Türkiye'deki mevcut durum bu kadar kötüyken, nüfusa 1 milyonun üzerinde Suriyeli mültecinin eklenmesi, Suriyeli ve Türkiyeli yoksullar için durumu daha fazla kötüleştirirken, patronlar için "ucuz emek cenneti" yarattı!

Suriyeli bir babanın yazdığı mektup, Türkiye'deki Suriyelilerin durumunu çok iyi özetliyor: "Suriye'de iken iki kızım üniversiteye gidiyordu, burada yaklaşık iki aydır tekstil atölyesinde 11-12 saat ayakta çalışıyorlar. Daha önce Suriye'de hiç çalışmadılar, şimdi akşam ayakları

şışmış hâlde eve geliyorlar. Biri aylık 500 TL alıyor, diğeri 400 TL alıyor. Pazarlık yapma şansımız yok, kaç para verirlerse razı olmak durumundayız.”

Evet, kaç para verirlerse razı olmak durumundalar. Altını çizerek söylemekte fayda var: patronlar bu durumdan oldukça memnun! Çünkü artık, bir fabrikaya karnını doyurmak için günlüğüne 10 lira bile verilse girmek zorunda olan Suriyeli yoksullar var. Suriyelilerin dramı, patronlar için yeni kar kapısı anlamına geldi. Onlar aldıkları paranın, artan emek sömürsünün sefasını yaşıyor.

Elbette AKP de durumdan memnun! Zira, Suriyelilerin dramı AKP için de yeni kar kapısı anlamına gelmişti. AKP, Suriyeli mültecilere ev sahipliği yapıyormuş gibi davranıp insanlık onurunun simgesi gibi görünmeye çalışıyor. Halbuki AKP iktidarı mezhepçi zihniyetini mültecilere de sirayet ettiriyor.

AKP'nin Suriyeli Alevi mültecilere karşı uyguladığı insanlık dışı politikaların bir örneği Ağustos 2013'te

Fatih-Kumkapı Sahili'nde yaşanmıştı. Halepli Türkmen Alevi'leri Fatih Kumkapı'daki parklarda yaşam savaşı verirken Fatih Belediyesi'nin parkı boşaltması, parkta yaşayan mültecileri mağdur etmişti. Hatırlanacağı üzere, Fatih Belediyesi'nin bahanesi de son derece komikti: “parktan tüp geçit geçecek!” O dönemde Taraf Gazetesi'ne röportaj veren Muhammed Arif isimli Suriyeli sığınmacı, polis ve zabitanın kendilerine yönelik psikolojik şiddet uyguladığını, parkı birkaç gün içerisinde boşaltmaları gerektiğini aksi halde zorla çıkartılacaklarını ve parkta bulundukları süre içerisinde insani yardım almak şöyle dursun, parktan gitmeleri için her şeyin yapıldığını ifade etmişti. Selef Cuma isimli sığınmacı ise aynı röportajda başlarından geçen diğer olayları şöyle anlatmıştı: “Bir hafta önce kendilerini belediye başkan yardımcıları olarak tanıtan kişiler parka geldi. Bizim tek tek isimlerimizi aldılar. Bize yardım edeceklerini söylediler; ancak kimse bize yardım etmedi. Sonra tekrar geldiler ve bizden beş kişiyi Belediye Başkanı'yla görüştürmek istediler ama biz korktuk ve gitmedik. Bizimle beraber gelen bir çocuğun karnına sürekli kramp giriyordu. 112'yi aradık. Sağlık görevlileri gelip bir şurup verdi ve başka bir şey yapmadan gittiler. Çocuk hâlâ aynı ağrılarla boğuşuyor. Ayrıca, polis gece parkta güvenlik önlemi almıyor. Gece parka birçok kişi geliyor. Bunlar arasında madde bağımlıları, esrar ve içki içen insanlar var. Bunlar parkta yatan sığınmacılara küfür ediyor.”

Röportajın devamında, Zeliha adındaki bir sığınmacı ise, sabahları yiyecek almak için kağıt mendil sattıklarını ancak polisin kendilerini engellediğini ifade etmişti. Ayrıca, “Polis gelip bizi yakalıyor. Mendillerimize, paramıza el koyuyor. Sonra da bizi kaldığımız parktan çok uzak olan bir yere götürüp bırakıyor” diyen Zeliha'nın, atılan kimyasal gazdan dolayı Suriye'de çok sayıda akrabasının öldüğünü de özellikle belirtmekte fayda var.

Sözünü ettiğimiz dönemde parklarda kalan 150 sığınmacıyla ilgili harekete geçen Alevi Kültür Dernekleri Başkanı Doğan Demir, sığınmacılara yardım edeceklerini söyledikten sonra Suriyeli Alevi sığınmacılar, Alevi derneklerinin parka gönderdiği dört otobüsle geçici olarak ikamet edecekleri Pir Sultan Abdal Cemevi'ne götürülmüştü.

Elbette, Suriyeli Alevi mültecilerin yaşadıkları bu olaydan ibaret değil. Cumhuriyet Gazetesi'ne konuşan Alevi Kültür Dernekleri başkanı Doğan Demir, Alevi mültecilerin kamplarda şiddete ve kadınların da tecavüze uğradığını belirtmişti. Demir, Cemevlerine yerleştirmek istedikleri Alevi mültecilerin önce kendilerine de güvenmediklerini, şiddet ve tecavüz korkusu yaşadıklarını belirtmiş, AKP'nin Alevi mültecilere yönelik uygulanan şiddete göz yumduğuna dikkat çekmişti.

Alevi örgütleri ise mülteciler konusunda boş durmuyor. Özellikle İstanbul ve Adana'da yüzlerce mülteci Alevi, ailelerinin yanına yerleştirilmiş durumda. Mültecilerin tüm giderlerini Alevi toplumu kendi arasında yapılan bağışlardan karşılıyor.

Türkiye'deki Alevilere bile tahammül edemeyen AKP'nin Suriye'den, “Erdoğan'ın adamlarından” kaçan Aleviler'e kolaylık sağlaması zaten beklenemezdi.

AKP ve Patronlar Kazanıyor: Halklar Boğazlaşıyor!

AKP, insanlık dışı koşullara maruz bıraktığı mültecilerin çalışma koşullarından da son derece memnun! Suriyeli mültecilerin yarattığı ucuz emek gücü, AKP'nin azgın neo-liberal uygulamalarının işlemlerini sağlayan değirmene su taşıyor. Patronların kapısında iş için bekleyen ve yaşamak için patronun verdiği ücrete mecbur olan Suriyelilerin varlığı, AKP'nin dilinden düşürmediği “ekonomik istikrar”ın nasıl sağlanmaya çalışıldığını özetliyor.

Fakat düşük ücretle çalışmaya razı olup AKP'yi mutlu eden mülteciler, Türkiyeli emekçileri son derece rahatsız ediyor. Zira, Türkiye'de işsizlik oranı son derece yüksek. TÜİK verilerine göre işsizlerin sayısı son bir yılda 229 bin kişi artarak, 2 milyon 747 bin oldu. Ayrıca, işsizlik oranı 2013 yılında yüzde 9,7, tarım dışı işsizlik oranı ise yüzde 12 olarak

İşsizlik bu boyutlardayken düşük ücrete razı olup işe giren Suriyeli mültecilerin Türkiyeli emekçilerde yarattığı öfke, faşist gurupların yönlendirmesiyle yanlış yere kanalizasyon oluyor. Gaziantep başta olmak üzere özellikle Suriyeli mültecilerin nüfusunun fazla olduğu Urfa ve Kilis'te tehlikeli gerilimler yaşanması, sözünü ettiğimiz rahatsızlığın ve öfkenin bir sonucu. Mevcut nüfusun bile iş bulma sıkıntı yaşadığını söyleyenler, Suriye'den gelen ve boğaz tokluğuna çalışmaya razı olan Suriyelilerin, kendi iş sahalarını işgal ettiklerini düşündüğü için sosyal medya üzerinden kampanyalar başlatarak “Türkiye'de Suriyeli istemiyoruz” sloganlarıyla değişik şehirlerde yürüyüşler düzenledi.

gerçekleşirken, bir yıllık rakamlar şöyle açıklandı: Türkiye genelinde işsiz sayısı 2013 yılında bir önceki yıla göre 229 bin kişi artarak 2 milyon 747 bin kişiye ulaştı. İşsizlik oranı ise 0.5 puanlık artış ile yüzde 9,7 seviyesinde gerçekleşti. Kentsel yerlerde işsizlik oranı 0,4 puanlık artışla yüzde 11,5, kırsal yerlerde ise 0,6 puanlık artışla yüzde 6,1 oldu. Tarım dışı işsizlik oranı bir önceki yıla göre 0.5 puanlık artışla yüzde 12 seviyesinde, 15- 24 yaş grubundaki genç nüfusta işsizlik oranı ise 1.2 puanlık artışla yüzde 18,7 olarak gerçekleşti.

İşsizlik bu boyutlardayken düşük ücrete razı olup işe giren Suriyeli mültecilerin Türkiyeli emekçilerde yarattığı öfke, faşist gurupların yönlendirmesiyle yanlış yere kanalize oluyor. Gaziantep başta olmak üzere özellikle Suriyeli mültecilerin nüfusunun fazla olduğu Urfa ve Kilis'te tehlikeli gerilimler yaşanması, sözünü ettiğimiz rahatsızlığın ve öfkenin bir sonucu. Mevcut nüfusun bile iş bulma sıkıntı yaşadığını söyleyenler, Suriye'den gelen ve boğaz tokluğuna çalışmaya razı olan Suriyelilerin, kendi iş sahalarını işgal ettiklerini düşündüğü için sosyal medya üzerinden kampanyalar başlatarak "Türkiye'de Suriyeli istemiyoruz" sloganlarıyla değişik şehirlerde yürüyüşler düzenledi.

Tabir yerindeyse, Suriye'de taş üstünde taş kalmadı! Suriye halkları temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyor. Kentlerin çoğunun alt yapısı büyük ölçüde tahrip edildi. İnsanlar, ölüm ve kalım arasındaki tercihle eş anlamlı olan iki seçenekle yüz yüze kalıyor: gitmek ve kalmak.

İlk olarak Kahramanmaraş'ta başlayan eylemler farklı illere sıçradı. Kahramanmaraş'ta kent merkezinde kalan Suriyelilerin ülkelerine dönmelerini isteyen yaklaşık bin kişi sosyal medyadan örgütlenerek sokaklara döküldü. Olaylarda üzerinde Arapça yazıların bulunduğu tabelalar işyerlerinden söküldü. Bunun üzerine çoğu esnaf işyerlerini kapatarak evlerine döndü.

İşyerlerine kilit vuran esnafın dükkânlarını kapatması, gerginliği sonlandıramadı. Kentte bazı ana yollar trafiğe kapatıldı. Gruptakiler, Suriye plakalı bir otomobilin camlarını kırarak, araca zarar verdi. Başka bir grup ise Kent Parkı'nda önlerine çıkan ve içerisinde Suriyeli ailenin bulunduğu başka bir otomobile saldırdı. Otomobilin camlarını kırarak Suriyeli aileye saldıran kalabalık, polislin havaya ateş açmasıyla bölgeden uzaklaştı. Suriyeli aile hasar gören otomobile yoluna devam ederek canını kurtardı.

Kahramanmaraş'ın ardından Adana'da esnaf ile Suriyeli sığınmacılar arasında "işyeri açıp ticaret yapma" konusunda tartışma çıktı. Satırlı ve yüzleri maskeli kimliği belirsiz kişiler, Suriyeli sığınmacıların işyerlerini basıp camlarını kırdı.

Bu linç girişimlerinin bir benzeri Gaziantep'te de yaşandı. 4 kişilik bir aileye çarpan Suriye plakalı otomobilin şoförü linç edilmek istendi.

Kilis'te de benzer olaylar yaşandı. Geçtiğimiz Haziran ayında Suriye uyruklu kişiler ile mahalleli arasında çıkan kavgada 2 kişi yaralandı. Olayın ardından kentteki bazı Suriye plakalı araçlara zarar verildi.

Sonuç: Düşman Suriye Halkları Değil, AKP ve Patronlardır!

Şu noktayı tekrar vurgulamak gerekiyor: öfke, yanlış tarafa kanalize ediliyor. Zira Suriyeli mültecilerin durumu içler acısı. Hiçbiri buraya zengin olmak ya da Türkiyeli emekçilerin işlerini ellerinden almak için gelmedi. Birçoğu dilencilik yapmak zorunda kalıyor. İş bulabilenler, çok düşük ücretle çalışmaya razı oluyor.

Savaştan kaçıp geldikleri için, çoğu yaşıyor olmalarını bile şans sayıyor.

Faşist guruplar, özellikle son dönemde, internet üzerinden örgütlenerek Türkiyeli emekçilerin işsizlik öfkesini "Suriyeliler işimizi elimizden alıyor" diyerek Suriyeli yoksullara yönlendiriyor ve halkları birbirlerine kırdırmaya çalışıyor; fakat biz biliyoruz ki, Türkiyeli ve Suriyeli emekçilerin ortak düşmanı, Suriyeli mülteciler üzerinden siyasi rant peşinde koşan AKP ve ucuz işçi çalıştırmak için can atan patronlardır! Patronlar, kapılarında boğaz tokluğuna çalışmaya razı olan Suriyelileri gördükçe mutlu oluyor. İç savaş vahşetini yaşamayan ve doğal olarak boğaz tokluğundan fazlasını isteyen Türkiyeli ve Suriyeli emekçilerin yaşadığı çelişkiden patronlar başta olmak üzere, bu durumu kullanmaya çalışan faşist grup ile ekonomi çarkını ucuz emek gücü ile döndüren AKP karlı çıkıyor

Biz şunu biliyoruz ki, Anadolu coğrafyası, Suriyelilerin misafir olduğu bir bölge değil, tam tersine Suriyelilerin ve tüm Ortadoğulu halkların evidir! Bu coğrafya, tüm halkların karnını doyuracak kadar zengin bölgelerden oluşuyor; fakat AKP'nin neoliberal yağmacı politikaları; bu coğrafyanın zenginliklerini, Ali Ağaoğlu denen rantçının, Reza Zerrab denen hırsızın ve diğer hırsız bakan çocuklarının rant aracı haline getiriyor.

Ortadoğu'da yaşananlar, sosyalist Ortadoğu'nun inşasının gerekliliğini ve aciliyetini göstermeye devam ediyor. Suriyeli ve Türkiyeli emekçilerin ortak düşmana değil birbirlerine saldırmalarının ve diğer Ortadoğulu halkların savaşlarda kitlesel ölümlerinin önüne geçilmesinin; Ortadoğu'da yaşanan acıların, yoksulluğun gelir farklarının son bulmasının, Ortadoğu'nun zengin kaynaklarından emekçilerin eşit olarak faydalanabilmesinin yolu, bu şiarın her yerde gür bir şekilde haykırılmasından geçiyor.

Türkiyeli ve Suriyeli emekçilerin ortak düşmanı, Suriyeli mülteciler üzerinden siyasi rant peşinde koşan AKP ve ucuz işçi çalıştırmak için can atan patronlardır! Anadolu coğrafyası, Suriyelilerin misafir olduğu bir bölge değil, tam tersine Suriyelilerin ve tüm Ortadoğulu halkların evidir!

İnsan, Hep Böyle Miydi?

.....
Güneş Gümüş

**İnsanlık
taribinin
yaklaşık son
beş bin yılını
çıkardığımızda
geriye
insanoğlunun
dayanışma
içinde kurduğu
ortaklaşa bir
yaşama tanıklık
eden on binlerce,
hatta yüz
binlerce yıl kalır.
Sömürsüz-
sınıfsız bu
dünya, "ilkel
komünal toplum"
hangi temeller
üzerinde
yükseldi? Ne
oldu da bu
devran değişti,
çarklar geriye
doğru işledi?
Nasıl
değişti?**

"Eşit-özgür-barış içinde bir dünyada yaşamak ister misiniz?" sorusuna olumsuz yanıt verecek insan bulmak zor olurdu herhalde; sınıflı toplumlardan, bu zorba düzenden her zaman kazançlı çıkacağını düşünen bir avuç asalak dışında belki de (ki onlar bile bu düşüncelerini açıklıkla ortaya koyamayabilirler).

Daha iyi bir dünya özlemi konusunda bize katılanların büyük çoğunluğu, bunun gerçekleştirilebilirliği konusunda bizimle aynı kanaatleri paylaşmaz. Devrimcilerin sıklıkla karşılaştığı cümleler değil midir; "iyi diyorsun da böyle bir toplum olmaz", "insanoğlu çiğ süt emmiş; bencil, kötü niyetli" Bu cümleleri uzatmak mümkün, ama mesajı ortak: insan doğası eşit-özgür-barış içinde bir dünyaya imkan tanımaz. Böyle bir düşünce yapısı, değişimin mümkünlüğüne de inanmaz. Bu inançsızlığın gelişmesinde (sınıflı toplumların belirlediği) gündelik yaşam deneyimleri kadar egemen sınıfların bu yönde özel propagandaları da etkilidir. İnsan doğasının saldırgan, bencil olduğu safsataları eğitim sisteminden, medyaya kadar sürekli işlenir.

Elbetteki bizler de saf değiliz. Maddi yaşam kökten değişmeden insanlığın bugünkü haliyle daha iyi bir dünyanın kurulamayacağını bilincindeyiz. Ancak bu durumun her daim böyle olmadığını, dolayısıyla bugünün de değişebileceğini biliyoruz. Nasıl mı? Marksizmin dünyayı anlama ve açıklamada temel yöntemi olan tarihsel materyalizm, insanın hem toplumsal koşulların ürünü olduğunu hem de bu koşullar üzerinde etkileyciliğe sahip olduğunu söyler. Marks'ın ifadesiyle

"İnsanların varlığını belirleyen şey, bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen, toplumsal varlıklarıdır." (Ekonomi Politikin Eleştirisine Önsöz) Kısacası, insanın temel ihtiyaçlarını (beslenme, barınma gibi) nasıl sağladığı (bunun gerçekleştiği toplumsal yapı) onun düşünce ve davranış dünyası üzerinde belirleyiciliğe sahiptir. Ancak bu tek yönlü bir ilişki değildir; insan da (kolektif olarak, elbette) bu toplumsal koşulları değiştirme potansiyeline sahiptir: "kendi tarihlerini kendileri yaparlar ... ama doğrudan karşı karşıya kalınan, verili ve geçmişten gelen koşullar altında."

Dolayısıyla insan, hep bugünkü gibi olmamıştır; hep de böyle kalmayacaktır. Nasıl ki sınıflı toplumlar, insanlık tarihinin ancak küçük bir dönemine tekabül ediyor ve öncesi sınıfsız-sömürsüz bir dünyayı ifade ediyorsa, aynı ilkelere dayalı bir dünyanın (tabii ki artık eldeki imkan ve kaynakların muazzam artışı temelinde) yeniden kurulması mümkündür. Hatta aksine kapitalizm altında yaşamının, dünya ve üzerindeki bütün canlılar (insan dahil) için geleceği yoktur.

İnsanlık tarihinin yaklaşık son beş bin yılını çıkardığımızda geriye insanoğlunun dayanışma içinde kurduğu ortaklaşa bir yaşama tanıklık eden on binlerce, hatta yüz binlerce yıl kalır. Sömürsüz-sınıfsız bu dünya, "ilkel komünal toplum" hangi temeller üzerinde yükseldi? Ne oldu da bu devran değişti, çarklar geriye doğru işledi? Nasıl değişti? Bu sorulara yanıt vermek sınıflı toplumların dayandığı maddi temelleri anlamak

ve bu temelleri köklerinden sarsarak sömürsüz bir geleceği inşa etmek için olmazsa olmaz önemde.

İnsanın Evrimi

Bu dünya üzerinde insanın hikayesi milyonlarca yıl öncesine kadar uzanıyor. İnsanın evriminin izlediği rota ve tarihler konusunda tartışmalar sürse de insanın evriminin ayırt edici özelliği onun iki ayak üzerinde yürüyebilmesi olmuş; bu gelişimin son halini alması milyonlarca yılı bulmuştur.

Neil Faulkner, Marksist Dünya Tarihi kitabında (2012: 21) insanı ortaya çıkaracak evrimin başlamasından sınıflı toplumların ortaya çıkışına kadarki dönemde, insanlık tarihinin gelecekteki gelişiminde belirleyici olacak dört köklü dönüşümden bahseder. Bunlardan birincisi "Doğu Afrika'da ... bazı insansı maymunların evrim geçirerek ilk insangilleri ([hominid] dik yürüyen ve dolayısıyla serbest kalan ellerini alet geliştirmekte kullanabilen hayvanlar) ortaya çıkar"masıdır. Evriminin ayırt edici niteliği olarak gelişen insanın iki ayak üstünde yürümesi (dik durması), onun, serbest kalan elleri aracılığıyla alet yapması ve kullanmasını mümkün kılmıştır. Alet yapımı ve kullanılması, kısacası eller ile beyin arasında gelişen koordinasyon zekanın gelişimi, dolayısıyla insanlığın gelecek ilerlemelerinin de kaynaklığını yapmıştır. Hominidlerin tarihlenmesi 7,5 milyon yıl geriye götürülse de "homo" cinsinin ortaya çıkışı yaklaşık 2,5 milyon yıl öncesine tarihlendirilebilir. Bu tarih, modern insanın atalarının alet kullanmasının da başlangıcı olarak

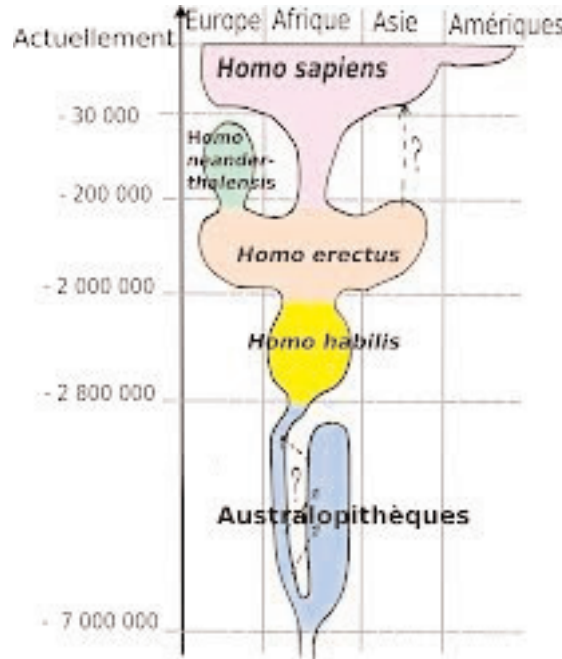
işaretlenerek Paleolitik (Kabataş) Çağı'nın startı kabul edilmiştir. Bu sınıflandırmanın temelinde arkeolojik kazılarla insan fosilleriyle birarada ya da bağımsız şekilde elde edilen taş aletlerin bu tarih civarında başlaması bulunmaktadır. Taş aletler; avcı-toplayıcı şekilde yaşamını sürdüren insan atalarının hem avlanmasında hem de toplayıcılık sırasında kullanıldığı çakmaktaşıdan kabaca yontulmuş basit aletlerden oluşmaktadır. Bu aletler, paleolitik dönem boyunca gelişme gösterse de bu dönemin en önemli aleti aşölyen el baltasıdır.

Paleolitik dönem, jeologların tanımladığı son buzul çağına denk düşmektedir. Buzul dönemlerinin yanısıra buzul arası dönemlerde ılıman bir iklime de evsahipliği yapmış paleolitik devrin sonu da buzul çağı sonlanma sürecinin başlamasıyla olmuştur, günümüzden yaklaşık 14 bin yıl öncesinde.

Modern İnsan Ortaya Çıkıyor

Faulkner'ın (2012: 21) bahsettiği ikinci önemli değişimde ise "yaklaşık 200.000 yıl önce yine Afrika'da, belli bazı insangiller, evrim sonucunda modern insanlara, yani beyni daha büyük ve alet yapma becerisi daha fazla olan, ortaklaşa emeğin, toplumsal örgütlenmenin ve farklı ortamlara kültürel uyum gösterme becerisinin geliştiği yaratıklara dönüştüler." Homo sapiens, homo cinsinde beyin büyüklüğü anlamında bir sıçrama anlamına geliyor; bu zeki canlının toplumsal yaşamı da bu bağlamda geliyordu. Homo erectus'tan evrimleşerek yine Afrika'da ortaya çıkan homo sapiens 85 bin yıl önce Dünya'ya dağılmaya başladı. 50 bin yıl önce Güney Asya ile Avustralya'ya, 40 bin yıl önce Kuzey Asya ile Avrupa'ya ve 15 bin yıl önceyse iki Amerika kıtasına varmayı başardı homo sapiens. Zekasındaki ilerlemelerle kullandığı alet teknolojisi ilerlese de modern insan, homo cinsinin diğer mensupları gibi paleolitik dönemin sonuna kadar yabani hayvanların avlanması ile yabani sebze, meyve ve köklerin toplanmasına dayalı bir avcı-toplayıcı bir yaşam sürdürdü. Avcı-toplayıcı bir ekonominin izin verdiği ölçüde 30-40 kişilik küçük gruplar halinde yaşayan insanlar, yardımlaşmaya dayalı bir toplumsal yaşam kurdular. Dayanışmaya dayanan ilişkiler,

avcı-toplayıcı toplumların doğasının bir parçasıydı. Öncelikle beslenme kaynaklarından biri olan avlanma (ki protein ihtiyacı açısından önemli bir kaynaktı) kolektif bir faaliyeti gerektiriyordu; sonuçta hayvan öldürmek için sınırlı aletlere sahip insan, ancak ortak bir çalışmaya ile bunu başarabilirdi. Avın ok ve yay gibi daha bireysel bir faaliyet temelinde gerçekleştiği durumlarda bile avı paylaşmak esastı. Sonuçta başka bir zamanda günün talihli avcısı eli boş dönebilir ve sınırlı kaynakların paylaşılması grubun üyelerinin yaşamını, böylece de aslında grubun geleceğini riske atabilirdi. Avcı-toplayıcı toplumlarda işbölümü sadece cinsler üzerinden gerçekleşmekteydi. Kadınların, tehlikeli ve zorlu bir faaliyet olan avcılık işine girişmesi gruba katılacak gelecek

kuşakları riske atması demek olacağından kadın toplayıcılıkla ilgilenmekteydi. Ava çocuk ve kadınların da katıldığı durumlar olmakla birlikte kadın, grubun beslenme yekünün asıl kısmını oluşturan bitki toplayıcılığı yapmaktaydı. Sonuçta raslantılara gebe avcılık yerine grubun beslenmesini garanti altına alan toplayıcılık faaliyetinin öznesi kadın, toplumsal olarak erkekle eşit konumdaydı;

Taş Devri İnsanı El Baltalarını Nasıl Yaptı?

toplumsal yaşamda söz ve karar sahibiydi.

Avcı-toplayıcı ekonomi, doğası gereği bir toplumsal artının oluşmasına ya hiç imkan vermiyor ya da bunun mümkün olduğu koşullarda çok sınırlı şekilde oluyordu. Dolayısıyla bu artı ürün üzerinden toplumsal farklılaşmaların şekilleneceği bir zemin bulunmuyordu. İlkel komünal toplum olarak anılan avcı-toplayıcı toplumlar, sadece koşulların zorlaması nedeniyle eşitlikçi değildi; toplumsal düzen ayrıcalıkların oluşmasına imkan vermemek için çeşitli önlemlere sahipti. Örneğin mal birikimi olmaması için kişi sahip olduğu aletlerle gömülüyor; topluluğun en öne çıkan kişileri olan liderlerin bırakın ayrıcalıklı bir pozisyonu toplumun en fedakarca çalışan ve paylaşan üyesi olması gerekiyordu. Avcı-toplayıcı toplumların liderleri olmakla birlikte bu kişiler, yönetici bir elit oluşturmamakta; toplum içinde ayrıcalıklı bir pozisyona sahip olmadığı gibi topluluk üzerinde iktidar sahibi de değillerdi. Toplum, kararları (kadın-erkek) kolektif olarak almaktaydı.

Avcı-toplayıcı toplumlar, özellikle buzul çağı boyunca büyük oranda göçebe bir yaşam sürdürse de imkanlar çerçevesinde yerleşik yaşama geçenleri de bulunmaktaydı. Rus bozkırında mağaraların yokluğunda mamut kemiklerinden yapılmış evlere yerleşen avcı-toplayıcıların örneklerinin (Lewin, 2008: 16) yanında beslenme kaynaklarının bolluğu üzerine yerleşik yaşama geçme fırsatı bulan başka örnekler de bulunmaktadır.

Dünyayı etkisi altında alan son buzul çağı, 20 bin yıl öncesinden itibaren

etkisini tamamen kaybetmeye başlamış; 10 bin yıl önce dünyanın sıcaklığı bugünkü seviyesini aşağı yukarı almıştı. Günümüzden 7-8 bin yıl önce ise dünya artık fiziki olarak bugünkü görünümü almış; deniz seviyesi yükselmiş ve Baltık denizi, Kuzey denizi, Karadeniz gibi oluşumlar şekillenmişti. Buzul çağıının son bulmasının dünya iklimi üzerinde önemli etkileri oldu. Artık tundra ve bozkırların yerini büyük oranda meyvesiz ağaçlardan oluşan ormanlar alırken eski ortamda yaşamaya uygun mamut, rengineyi, bizon, at sürüleri de göç etmeye başlamıştı. Mezolitik (Orta Taş) Devri,

yani günümüzden 12 bin yıl önce başlayıp 10 bin yıl önce sonlanan dönem, avcı-toplayıcılar için kaynakların kısıtlı hale geldiği bir süreç oldu. Avcı-toplayıcı toplulukları bir kriz durumuyla karşı karşıya getiren bu periyot, tarımın ortaya çıkışının kapısını açtı. İklimin ılıman ve kurak olması nedeniyle yabani tahılların bol bulunduğu Verimli Hilal isimli bölgede toplayıcılığın yeni biçimi olan tahıl devşiriciliği (yabani tahılların toplanması, kimi zaman sulanarak verimin artırılması) yerini giderek bu tohumların doğrudan ekilmesine, yani yiyecek üretimine bıraktı: "Batı ve Orta Asya'da çiftçiliğin gelişmesi, kısmen buraların daha kurak olması ve besin kaynakları üzerindeki baskının daha fazla olması, kısmen de ehlileştirmeye uygun temel türlerin yaban çeşitlerinin mevcut olması yüzündendi -arpa, emmer buğdayı, sığır, koyun ve domuzlar." (Faulkner, 2012: 30)

Neolitik Devrim

Faulkner (2012: 21) açısından kritik değişimlerden bir diğeri şöyle gerçekleştirmiştir: "Üçüncüsü, yaklaşık 10.000 yıl önce, iklim değişikliği ile yiyecek kıtlıklarının etkisiyle bazı topluluklar avcılık-toplayıcılıktan çiftçiliğe geçiş yaptılar."

Tarıma geçilebilmesi bazı teknolojik gelişmeleri gerektiriyordu. Öncelikle tahıllardan faydalanma teknolojisine (öğütülmesi gibi) sahip olmak gereki-

yordu ki bu gelişme, yabani tahıl toplayıcılığı yapılırken sağlanmıştı. Yabani tahılların evcilleştirilerek ekimine MÖ 9. binyılda başlandı. Bunun yanında elde edilen ürünün depolanmasına imkan verecek topraktan kalıcı kapların yapılabilmesi gerekiyordu. Bu gelişme, günümüzden yaklaşık 9 bin yıl önce sağlanmıştı. Bu gelişmeleri destekleyen bir diğer başarı da köpeğin yanına başka memelilerin evcilleştirilmesinin eklenmesiydi ki buna da günümüzden 10 bin yıl önce başlanmıştı.

Avcı-toplayıcı bir yaşamdan çiftçiliğe geçiş, istekli şekilde gerçekleşen bir dönüşümü değil bir zorunluluğu yansıtmaktaydı. [Afrika'nın Kalahari Çölü'nde yaşayan !Kung kabilesi üzerine çalışan Richard Lee (1999: 33), topluluk üyelerinden birinin şu sözlerini bize aktarır: "Dünyada bu kadar çok mongongo fıstığı varken neden toprağı eke- lim"] Avcı-toplayıcı şekilde varlıklarını sürdürebilen topluluklar, dünyanın çoğu yerinde tarıma geçiş yapmadılar (evcilleştirecek hayvan ve bitki eksikliği koşullarını unutmadan). Sonuçta tarımsal faaliyet, bitmeyen sıkıcı bir rutin ve yorucu bir çalışmayı gerektiriyordu: "Arkeologlar pek çok bölgede yerlerini ilk çiftçilere bırakan avcı/yiyecek toplayıcılara göre ilk çiftçilerin daha ufak tefek olduklarını, daha kötü beslendiklerini, daha fazla ciddi hastalıklara yakalandıklarını, ortalama olarak daha genç yaşta öldüklerini gös-

terdiler." (Diamond, 2013: 136) Ancak bir kere başladıktan sonra kolay kolay geri dönüş mümkün değildir. Elde edilen ürün artışına bağlı artan nüfusu artık avcı-toplayıcı ekonomi temelinde beslemenin imkanı kalmamıştır.

İlk dönem çiftçiliği, bahçecilik ya da çapa tarımı olarak geçer. Bahçe tarımında ya çapanın girebileceği yumuşak topraklı ırmak kenarında açılmış tarlalarda ekim yapılmakta ya da ormanda ağaçlar balta ile kesilip kurutularak tarım arazisi açılarak ekim yapılmaktadır. Bahçe tarımcılığı için ihtiyaç duyulan temel aletler; "ağaçları kesmek için balta, tohum ekmek üzere çürümüş yapraklardan oluşan toprakları kazmak için çapa ve olgunlaşmış ekini dermek için oraktır... balta başının ağır vuruşta dağılmadan dayanabilmesi için yeterince sert ve sıkı taştan olması gerekiyordu... Başlıcaları granit ve bazalt olarak, yontulmaları son derece güç olan öteki kaya parçalarından, ağır bir öğütme ve cilalama süreciyle balta başları yapmak zorunda kalındı." (McNeill, 2008: 31-2) Yenitaş (Neolitik) devri işte alet yapımında bu yeni teknolojinin kullanıldığı dönemi ifade eder.

Neolitik dönemin başlarında karma bir ekonomik faaliyet geçerlidir. Bahçe tarımcılığının yanında avcı-toplayıcı faaliyet de sürmektedir. Zamanla avcı-toplayıcılık geride kalırken tarımın yanına hayvan besiciliği de temel ekonomik faaliyet olarak eklenecektir.

Bölgelerin Her Birinde Evcilleştirilmiş Türlerden Örnekler

Bölge	Bitkiler	Evcilleştirilen Hayvanlar	Kanıtlanan İlk Evcilleştirilme Tarihi
<i>Bağımsız Evcilleştirme Bölgeleri</i>			
1. Güneybatı Asya	buğday, bezelye, zeytin	keçi, koyun	MÖ 8500
2. Çin	pirinç, akdarı	domuz, ipekböceği	MÖ 7500'den önce
3. Mezoamerika	mısır, fasulye, balkabağı	hindi	MÖ 3500'den önce
4. Andlar ve Amazon Bölgesi	patates, manyok	lama, kobay	MÖ 3500'den önce
5. Doğu Birleşik Amerika	ayçiçeği, kazayağı	yok	MÖ 2500
76. Sahel	süpürge darısı, Afrika pirinci	beçtavuğu	MÖ 5000'den önce
77. Tropik Batı Afrika	yam, yağ palmyesi	yok	MÖ 3000'den önce
78. Etiyopya	kahve, çayırüzeli	yok	?
79. Yeni Gine	şekerkamışı, muz	yok	MÖ 7000'den önce
<i>Başka Yerlerden Gelen Tarım Ürünlerinin Önderlik Ettiği Yöresel Evcilleştirme</i>			
10. Batı Avrupa	haşhaş, yulaf	yok	MÖ 6000-3500
11. İndus Vadisi	susam, patlıcan	hörgüçlü sığır	MÖ 7000
12. Mısır	fırvun inciri, ayakotu	eşek, kedi	MÖ 6000
Kaynak: Diamond, 2013: 130			

Bahçecilik, ilkel bir teknolojiye dayanmakta; çapa ile yapılan tarım topraktan yeterli verimi almaya imkan vermemektedir. Çapa toprağın derinlerine inerek alttaki daha canlı tabakanın toprağı canlandırmasını sağlayamaz. Çapa tarımında gübre kullanımı da yaygınlaşmamıştır. Dolayısıyla toprak kısa sürede verimsizleşmekte; köylüler bir süre sonra işledikleri toprakları terk ederek yeni tarlalar açmaya girişmektedir. Bu model, israfa dayalı, giderek artan nüfusu besleyemez bir nitelik taşımaktadır. Bu noktada insanoğlunun yaratıcı çözümü, hayvan besiciliğine onları tarlaya sürmeye imkan tanıyan koşu takımlarının eklenmesiyle sabanın ortaya çıkışı ile gelecektir.

Saban Tarımı

Faulkner'e göre (2012: 21) dördüncü dönüşüm olarak "kabaca 6.000 yıl önce, yeni toprak ıslahı ve yoğun [entansif] tarım teknikleri, uygun yerlerde yaşayan bazı toplulukların, çapalamaya dayalı ekimden sabana dayalı tarıma geçerek aldıkları mahsulü önemli ölçüde artırmalarına olanak tanıdı."

Tarlaların sabanla sürülmesi, hem toprağın derinlerine ulaşılması hem de bu faaliyet sırasında kullanılan hayvanların toprağı gübrelemesi bağlamında toprağın verimliliğini büyük oranda artırmaktadır. Saban kullanımının yanı sıra artık tarlaların sulanması için kanalların açılmaya başlanması, tarımsal faaliyetin nitelik değişimine imkan vermiştir. Elde edilen tarımsal ürün çok daha geniş nüfusları besleyebilir hale geldikçe köylerin çapı büyümüş; kentsel devrimin gelişiminin kapısı aralanmıştır: "...tarıma geçilmesinden binlerce yıl sonrasına kadar sınıfa ve devlet otoritesine benzeyen herhangi bir şey görünmüyor... Sınıf bölünmeleri, tam zamanlı bürokratlara silahlı adamlara dayanan yerleşik devlet aygıtının kurulması ve kadının ikincilleştirilmesi henüz ortaya çıkmamıştı. İnsanların hayatlarını kazanma biçimlerinde ikinci dizi değişiklikler, 'neolitik devrim'in üzerine Gordon Childe'in 'kentsel devrim' dediği şey eklenene kadar da ortaya çıkmayacaktı." (Harman, 2009: 29)

Marks ve Engels'in belirttiği gibi avcı-toplayıcılar gibi ilk çiftçiler sınıfsal

Büyük Memeli Türlerin Belgelenmiş Yaklaşık İlk Evcilleştirilme Tarihi

Türler	Tarih(MÖ)	Yer
Köpek	10.000	Güneybatı Asya, Çin Kuzey Amerika
Koyun	8000	Güneybatı Asya
Keçi	8000	Güneybatı Asya
Domuz	8000	Çin, Güneybatı Asya
İnek	6000	Güneybatı Asya, Hindistan (?) Kuzey Afrika
At	4000	Ukrayna
Eşek	4000	Mısır
Hint mandası	4000	Çin?
Lama/alpaka	3500	Andlar
Çift hörgütlü deve	2500	Orta Asya
Arap devesi	2500	Arabistan

Kaynak: Diamond, 2013: 217

bölünmelerin, devletin, çekirdek ailenin oluşmadığı bir toplumsal düzende "ilkel komünist" bir yaşam sürdüler. Bu yaşam biçiminde kırılma, saban kullanımıyla tarımsal üretimin çapının büyümesiyle önemli değişimlerin önü açılmış ama aslen kentsel devrimin gerçekleşmesiyle ilk sınıflı toplumlara başlangıç yapılmıştır.

Bu süreç kadının da tarihsel yenilgisinin yaşandığı bir dönemdir. Gerek avcı-toplayıcı toplumda gerekse bahçe tarımcılığında üretimin önemli bir parçası olan (hatta buğdayın evcilleştirilmesi, toprak kapların yapılması, tahıllardan ekmek yapılması gibi buluşlara imza atan) kadın saban tarımıyla üretim sürecinin dışına itildi. Bu durum, kadını zorlu çalışma yaşamından kurtarıırken toplumsal yaşamda sahip olduğu yerin maddi zeminini ortadan kaldırdığından onu toplumsal konumunu ikincilleştireyorlardı: "Erkekler, kadınları çapalama, yük taşıma ve çömlek yapma alanındaki ağır ama önemli görevlerinden kurtararak, üstün analık hukukunun ekonomik dayanakları ile ilişkisini kesmiş oldular." (Childe, 1998: 79)

Nasıl Bir Dünya?

Jared Diamond, etkileyici eseri Tüfek, Mikrop ve Çelik'te gerçek bir hikayeye yer verir. Hikaye, Yeni Zelanda'yı içine alan bölgede yaşayan "aynı ortak atadan gelip farklı yönlerde gelişim göster"en (2013: 57) Moriori ve Maori toplulukları arasında geçmektedir: "Maoriler gruplar halinde Moriori yerleşim yerlerine geliyor, Moriorileri esir aldıklarını ilan ediyor, karşı çıkanları öldürüyordu. Morioriler örgütlü bir direniş gösterse-ler Maorileri o zaman yenebilirlerdi çünkü sayıları onlarınkinin iki katıydı. Gelgelelim Moriorilerin anlaşmazlıkları

barışçı yöntemlerle çözmek gibi bir gelenekleri vardı... Morioriler henüz bu önerilerini yapmadan Maoriler toplu halde saldırıya geçti. Bunu izleyen birkaç gün içinde yüzlerce Moriori'yi öldürdüler, pek çoğunu pişirip yediler, geri kalanların hepsini esir aldılar, ileriki birkaç yıl içinde çoğunu da canlarının istediği gibi öldürdüler." (2013: 53-4)

Yeni Zelanda'da çiftçilik yaparak geçinen Maorilerin bir kısmı, bu

bölgenin çevresindeki Chatham Adaları'na giderek oraya yerleşmiş ve bu adadaki koşullar temelinde avcı-toplayıcı bir yaşama adapte olup Moriori halkını oluşturmuştu. Yeni Zelanda'da kalan Maoriler ise tarımsal faaliyeti geliştirmiş; bu toplumda ortaya çıkan artık ürünün çapının artmasıyla koşut olarak toplumsal ayrıcalıklaşma şekillenmişti. Aynı kökenlerden kısa bir süre önce farklı toplumsal koşullar temelinde ayrışma yaşayan bu iki halkın dünyası arasındaki uçurum öyle açılmıştı ki! Sonunda savaş yanlısı sınıflı bir tarım toplumuna dönüşmüş Maoriler, eşitlikçi bir yaşam süren kardeş Moriorilerin katilleri olabiliyordu.

Geleceğimizi hangi toplumsal yapının ilkelerini temel alan bir dünyada görmek isteriz peki? Morioriler mi Maoriler mi? Cevap açık bizce; cevaba götürecek yol da.

Kaynakça

- Childe, G. (1998) Tarihte Neler Oldu, İstanbul: Alan.
- Diamond, J. (2013) Tüfek, Mikrop ve Çelik, Ankara: Tübitak.
- Faulkner, N. (2012) Marksist Dünya Tarihi, İstanbul: Yordam.
- Harman, C. (2009) Halkların Dünya Tarihi, İstanbul: Yordam.
- Lee, R. (1999) "What Hunters Do For A Living, or, How To Make Out On Scarce Resources", Man The Hunter, Chicago: Aldine, 30-48.
- Lewin, R. (2008) Modern İnsanın Kökeni, Ankara: Tübitak.
- McEvedy, C. (2010) İlkçağ Tarih Atlası, İstanbul: Sabancı Üniversitesi.
- McNeill, W.H. (2008) Dünya Tarihi, Ankara: İmge.

SDH'DEN

2 TEMMUZ SİVAS KATLİAMI ANMASINDA ANKARA'DA ALANLARDAYDIK!

2 Temmuz 1993'te Sivas'ta 33 kişinin yakılarak katledilmesinin 21. yıldönümü anması, Ankara Kolej Meydanı'nda gerçekleşti. Bu yılki anma, AKP'nin Ortadoğu'da yüzlerce insanın ölümüne neden olan katliamları fanatik mezhepçi politikalarla alenen desteklediği bir süreçte gerçekleşti. Bu bağlamda, AKP'nin Alevilerin oylarına göz dikmesinin bir sonucu olan "Alevi Açılımı" yalanı da, "Ali'siz Aleviler" gibi çıkışıyla, cami-cemevi ısrarıyla ve Gezi eylemleri sürecinde Alevilerin doğrudan hedef alınarak Tuzluca'yı, Armutlu gibi Alevilerin yoğun olarak yaşadığı bölgelere yönelik acımasız polis saldırılarıyla iyice gün yüzüne çıktı. Dün Sivas'ta insanları diri diri yakan canilerle, bugün Irak'ta, Suriye'de kafa kesen psikopatların zihniyetlerinin kesiştiği noktanın AKP ve muadilleri olduğu gerçeği artık gün gibi ortada. Tayyip Erdoğan'ın, mezhep düşmanlığını söylem ve eylem düzeyinde sürekli tırmadığı böyle bir süreçte Sivas'ın 21. yıldönümü anması kuşkusuz son derece önemliydi.

Böyle bir süreçte gerçekleşen Sivas Anmasına katılım, sıcağa rağmen geçmiş senelerdeki katılımların altına düşmedi. Toros Sokak'ta toplanan gruplar kortejler halinde Kolej Meydanı'na yürüdü.

Sürekli Devrim Hareketi olarak biz de Toros Sokak'ta başlayan yürüyüşe oluşturduğumuz geniş kortejimizle katıldık. AKP'nin bir yandan Sivas'taki katliamı unutturmaya çalışırken diğer yandan Suriye'de, Irak'ta kafa kesen cihatçılara tırlar dolusu mühimmat göndererek geçmişin mezhepçi politikalarını büyüttüğünü ve Sivas'ta 33 canı yakan zihniyetle AKP'nin aynı kafada olduğunu "Hırsız! Katil! AKP!", "Sivas'ı unutma, unutturma!", "Ordu, polis, tekeller, işte katiller!", "Dersim'den Maraş'a katil devlet hesap verecek!", "Cihatçı çeteler, Suriye'den defolun!" sloganlarımızla haykırdık.

"Ya sürekli devrim; ya sürekli katliam!", "Ya sosyalizm; ya da barbarlık", "Yaşasın sosyalist Ortadoğu" sloganlarımızla dün olduğu gibi bugün de mezhepçi politikaların kan gölüne çevirdiği Ortadoğu'nun tek kurtuluşunun sosyalizmde olduğunu bir kez daha belirttik.

Kolej Meydanı'nda da sloganlarımıza disiplinli bir şekilde duruşumuzu sürdürdükten sonra, mitingin sona ermesiyle beraber, yürüyüşün başındaki kararlılıkla Kızılay'daki büromuza sloganlarla yürüdük.

SDH GELENEKSEL YAZ KAMPLARININ YEDİNCİSİNİ GERÇEKLEŞTİRDİ!

Sürekli Devrim Hareketi olarak her yıl düzenlediğimiz geleneksel yaz kampının yedincisi bu yıl da Bartın'ın Güzelcehisar köyünde 11-16 Temmuz tarihleri arasında kitlesel bir şekilde gerçekleştirildi. Hazırlıklarının uzun bir süre öncesinde başlatıldığı kamp katılan yoldaşların hem teorik politik birikimini derinleştirmesi hem de devrimci kültürle kaynaşması açısından yine dolu dolu geçti.

Kamp programı çerçevesinde her sabah sporla başlayan günler, "Medeniyetler Tarihi", "Ortadoğu Panoraması", "Türkiye Devrimci Geleneği", "Sanat ve Devrim" ve "Evrin" başlıkları altında düzenlenen söyleşilerle sürdürüldü. Politik tartışmaların yanısıra politik skeçlerin, devrimci marşların üretildiği atölye çalışmalarına katılan yoldaşların sanat konusunda kendilerini geliştirebilmeleri ve ifade edebilmeleri için alan yaratıldı.

Spartaküs Kültür ve Sanat Topluluğu'nu oluşturan yoldaşlar Aziz Nesin'in "Yaşasın Züğürtlük" adlı oyununu kamp için özel olarak sergilediler. Müzik grubunda bulunan yoldaşlar ise halaylarıyla, türkülerıyla kamp boyunca coşkuyu eksiltmediler. Kampta üzerinde en çok durulan konu ise devrimciliğin olmazsa olmazlarından kolektif bir yaşam kültürünün oturtulabilmesiydi. Bütün yoldaşlar kamp boyunca yemeklerin yapılmasından,

temizliğe, gece nöbetlerine kadar her konuda kolektif yaşama bilincinin gereklerini yerine getirdiler ve insanlığın fırsatları ele geçirdiğinde bize öğretmenin aksine bencil, bireyci varlıklardan ibaret olmadığını gösterdiler.

Sürekli Devrim Hareketi önümüzdeki yıllarda da bugüne kadar edindiği deneyimleri düzenleyeceği yaz kamplarıyla yeni kuşaklara aktarmaya devam edecektir.

MARDİN'DE PANELİMİZİ GERÇEKLEŞTİRDİK!

SDH, Kürdistan'ın önemli direniş merkezlerinden Nusaybin'de "21. Yüzyılda Özgürlük Mücadeleleri" başlıklı bir panel düzenledi. Konuşmacı yoldaş V.U.Arslan sözlerine direnen Kürt halkını selamlayarak başladı. Panel boyunca Marksizmin güncelliği, ulusal sorun, kadın sorunu, Gezi isyanı, Sovyetler Birliği'nin kaderi, komünizm, Rojava ve müzakere süreci gibi birçok konuda canlı tartışmalar yaşandı. V.U.Arslan Kürt ulusal hareketinin ilerici karakterini vurgularken kapitalist barbarlıktan çıkış için tek çıkış yolunun devrimci Marksizmle mümkün olduğunu belirtti.

HABERLER

SDH, ÇORUM KATLIAMININ 34. YILINDA ALANLARDAYDI!

1980'de gerçekleştirilen Çorum Katliamı, deyim yerindeyse öncü depremlerle bağıra çağıra geldi. Olaylardan hemen önce Çorum Emniyet Müdürü Hasan Uyar görevinden alınarak yerine Tunceli'de görev yapmış olan faşist Nail Bozkurt atandı. Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bir başka faşist Fethi Katar getirildi. Çorum Valiliği'ne Rafet Üçelli atandı. 40'a yakın polis memuru başka illere nakledildi. Birçok okul yöneticisi, öğretmen ve memurun yerleri değiştirildi. Katliamdan önce, "İslamcı Gençlik" imzalı provokasyon dolu cümleler içeren bir bildiri dağıtıldı. Çorum Valiliği'ne atanan faşist Nail Bozkurt, cani faşistlerin saldırısı başladığında halkın kurduğu barikatların kaldırılmasını istedi. Sadece vali değil, devletin tüm baskı araçları Çorumlu devrimciler, Aleviler üzerine yoğunlaştı. Çorum'da devlet güdümünde saldıran faşist çeteler 57 canımızı katlettiler. Biz biliyoruz ki, dün Sivas'ta yakanlarla Çorum'da yaşlı, çocuk demeden katledenler ve bugün Irak'ta, Suriye'de kafa kesip poz veren psikopat çeteleri besleyenler aynı zihniyete sahip. Dün Maraş'ta, Gazi'de katledenlerle bugün Lice'de, Roboski'de, Gezi'de ölüm kusanların hiçbir farkı yok.

Çorum katliamı, devletin katliam zincirinin halkalarından biri. Ve o zincir bugüne, AKP'ye uzanıyor. "Geçmişteki katliamları unutturmamak; ancak bunu yaparken bugünden kopmadan, AKP'den hesap sorarak sokaklarda olmak..." Sürekli Devrim Hareketi olarak böyle bir bakışla Çorum katliamının 34. yılında Çorum'da alanlardaydık. Diğer gruplarla birlikte toplandığımız Hacı Bektaş Veli Cemevi'nden sloganlarla hareket ettik. "Kahrolsun MGK! MİT! JİTEM! Kontrgerilla!", sloganımızla, Çorum'da gerçekleştirilen saldırının arkasındaki güçlere dikkat çektik. Çorum sokaklarında "Çorum'da düşene, dövüşene bin selam!" ve "Dün Sivas'ta, bugün Çorum'da, çözüm faşizme karşı savaşta" sloganlarımızla kararlı bir şekilde yürüyüşümüze devam ettik.

Yürüyüş Saat Kulesi'ne kadar devam etti. Sürekli Devrim Hareketi yürüyüş boyunca gösterdiği kararlı tutumu, alanda da göstermeye devam etti. Anma, Saat Kulesi'nde yapılan basın açıklamasının ardından sona erdi.

ESKİŞEHİR'DE DE "ARTIK YETER" DİYENLER VAR!

Kitlelerin polis terörünü en derinden hissettiği, Ali İsmail'in gözü dönmüş katil sürüleri tarafından dövülerek öldürüldüğü Eskişehir'de "Artık Yeter" kampanyası yoğun ilgiyle karşılandı. Eskişehir'in birçok mahallesi "Artık Yeter" afişleriyle donatılırken, Adalar Caddesi'nde açtığımız kampanya masalarına ilgi muazzamdı. Özellikle üniversiteli ve liseli gençlik iliklerine kadar hissettiği sorunlara dair atılan somut adımlara kayıtsız kalmadı. Liseli ve üniversiteli arkadaşlarımız gerek sokakta kampanyanın bir parçası olarak, gerek aldıkları afişleri-broşürleri mahallelerine asarak "Artık Yeter" demenin siyasi sorumluluklarını en güzel şekilde yerine getirdi... "Artık Yeter" söz olmanın da ötesinde bir siyaseti, bir tarzı temsil edeceğinin sinyallerini şimdiden Eskişehir'de gösterdi. Eskişehir'de önümüzdeki dönemde de çalışmalarımız sürecektir.

KOCAELİ SÜREKLİ DEVRİM HAREKETİ PANEL GERÇEKLEŞTİRDİ!

Kocaeli Sürekli Devrim Hareketi'nin uzun bir süredir çalışmasını yürüttüğü panel bugün gerçekleştirildi. Eğitim-Sen İzmit Şubesi'nde gerçekleştirilen panel "Yeni Dönemde Sosyalist Sol Ne Yapmalı?" başlığıyla gerçekleştirildi.

Panelin başlangıcında devrim şehitleri için yapılan saygı duruşunun ardından, ilk sözü Tes-İş Yatağan Şubesi eski başkanı ve Yatağan direnişinin öncülerinden Erol Soğancı aldı. Soğancı, 89 Bahar Eylemleri sırasında başlattıkları Yatağan direnişinin gelişimini aktarırken, özelleştirmeler karşısında nasıl bir mücadele yürütülmesi gerektiğine dair deneyimlerini aktardı. İkinci olarak Marksist Bakış dergisi yazarı Emre Güntekin söz aldı. Güntekin, Türkiye'de 12 Eylül darbesinden bu yana egemen sınıfların uyguladığı neoliberal politikaların işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarına nasıl etki ettiğini; AKP döneminde Türkiye'nin nasıl ucuz emekçi cennetine dönüştüğünü aktardı. Soma katliamından hareketle iş cinayetlerini ele alan Güntekin, taşeronlaşmanın işçi sınıfını her alanda ölümle karşı karşıya bıraktığından bahsederken çözümün ulusal çapta iş cinayetlerine, sömürüye ve taşeronlaşmaya karşı yürütülecek mücadeleden geçtiğini belirtti. Son konuşmacı olarak sözü Ankara Üniversitesi Sosyoloji bölümünde araştırma görevlisi Güneş Gümüş aldı. Gümüş, AKP iktidarının yarattığı mezhep kutuplaşmasının emekçi sınıfların mücadelesi önünde bir engel oluşturduğunu vurgularken, özellikle Gezi sonrası hareketlenen toplumsal muhalefetin somut kampanya süreçleri ve cepheler etrafında bir araya getirilmesi gerektiğinden bahsetti. Panel soru cevap bölümünün ardından sona erdi.

Senaryo Oynanıyor: Medeniyetler Çatışması

.....

Oğulcan Sönmez

Egemen güçlerin arka bahçesi saydığı Ortadoğu'da yaşananlar, bu coğrafyanın insanlarını her geçen gün dönüşü olmayan bir bataklığın içine doğru çekiyor. Etnik ve mezhepsel gerilimlerin doruk noktasının yaşandığı şu günler, katliamların neredeyse günlük bir iş haline geldiği, ölümlerin normalleştiği bir tablo çizmekte. Bu bataklığı yaratanlar, bizim cephemizden gayet açık bir şekilde görünürken, başta ABD ve İsrail olmak üzere birçok emperyalist güç; sanki bu yaşananların hiçbiriyle alakaları yokmuş gibi, yıllardır planlı bir şekilde bu terörü yaratmamış gibi mide bulandırıcı açıklamalar yapmaktalar. Filistin halkının üzerine bombaların yağdığı şu günlerde İsrail'e destek açıklamalarından başka bir şey yapmayan ABD'nin, IŞİD çetesi Bağdat'a doğru ilerlerken yaptığı müdahale tehditlerini; değişen dengeleri kontrol alma çabasını halen izlemekteyiz. ABD ve emperyalist ortakları, Ortadoğu'da kullanabilecekleri özneleri yaratıp harcamaya devam etmekte. Bu politika yüz binlerce masum insanın katliama uğramasını da beraberinde getiriyor.

Bugün Ortadoğu'da yaşanan katliamların arka yüzünü incelemekten önce Samuel Huntington'ın medeniyetler çatışması tezini hatırlamakta fayda olacağını düşünüyorum. Bu tez: Sovyetler

Birliğin dağılmasından sonra artık sınıf çatışmasının, başka bir değişle sömüren-sömürülen savaşının bittiğini, 21. yüzyılda yaşanacak olan çarpışmaların temelini medeniyetler mücadelesinin oluşturacağını ve bunun bütün halklar tabanında meşruluk kazanarak her kültürün bir parçası haline geleceğini söylemiştir. Bu tezin bizim nezdimizde herhangi bir gerçekliği olmasa da, kapitalizmin koruyucu halklarından biri olması itibarı ile anlaşılması gereken bir olgudur. Öyle ki bu; geleceksiz kalmış milyonları, ezilen-sömürülen halkları, işçileri, emekçileri bölmenin; yani temel olarak dünya işçi sınıfını ayırmanın yoludur. Zira bu kitlelerin birleşmesinin; yani Alevi-Sünni, Kürt-Türk demeden ortaklaşp mücadele etmenin, emperyalizmin karşısındaki yegâne kurtuluş olacağının farkındayız. Bu tehdidin farkında olan emperyalist-kapitalist sistem, başta Ortadoğu coğrafyası olmak üzere bütün dünyada bu tezi hayata geçirmek için çalışmaktadır. Büyük ölçüde başarılı olduklarını söyleyebiliriz. Somut bir örnekle hareket edersek; Arap coğrafyası: İran'dan İspanya'nın güneyine kadar uzanan, uçsuz ve bir o kadar da yeraltı zenginlikleri bakımından verimli bir coğrafyadır. Bu coğrafyadaki yeni gençlik kuşağının; özgürlüğe, demokrasiye ve iyi bir yaşa-

ma olan özlemleri, emperyalist kapitalist sisteme ve onların işbirlikçi diktatörlüklerine karşı bir isyanı tetikleyebilir. Bu ihtimal, onları korkutan asıl gerçekliktir. Arap baharına burun kıvrıranlar marifetleriyle övünsün; meydanları dolduran, Tahrir sokaklarını egemenlere zindan eden emekçiler, emperyalist sistemi epeyce tedirgin etmiştir. Mısır'daki hareket; kimlik ayrımı gözetmeksizin bütün emekçi halkın daha iyi bir yaşam için, demokrasi için, özgürlük için sokağa döküldüğü bir harekettir. Yani, sosyalist figürlere kapılarını açmış bir sınıf ve gençlik söz konusudur. Böylesi kitlesel bir eylemliliğin başarısızlığı ya da askeri bir darbeye sonlanması, devrimci bir partinin olmayışı ya da sosyalist örgütlerin güçsüzlüğü ile açıklanabilir. Eğer ki Tahrir'deki olağanüstü güç, Marksist bir rehberlikle ilerleseydi, Ortadoğu'nun geleceği çok daha farklı olurdu, bundan eminiz. Biz bunu nasıl bu kadar rahat ifade edebiliyorsak, yani sosyalistlerin öncülüğünde Ortadoğu'daki bataklığın kuruyacağından nasıl eminsek, emperyalistler de en az bizim kadar bu "tehlikenin" farkındalar. Buna bağlı olarak uzun yıllardır Ortadoğu halklarının üzerine mezhepçi, psikopat radikal İslamcı çeteleri bela etmişlerdir. Bu çetelerin misyonu kısaca şöyle açıklanabilir: Sünni-Şii çatış-

masında birer taraf olmuş radikal İslamcı çeteler, masum halkın kanını dökmekten başka bir şey yapmazlar. Bu onların iyi yaptığı tek şeydir zaten. Buna bağlı olarak yaratılan iç savaş ortamında halklar arasında düşmanlık tohumları ekilir ve açılan yaraların kapanması bazen hiç mümkün olmaz. Burada ortak düşman (yani bu savaşı başlarına bela eden emperyalizm) unutulur, yerine yeni düşmanlar kazanılır. Örneğin bugün Irak'ta Şii halkın tek düşmanı, onları gördüğü yerde öldüren ve Şii erkeklerin eşlerine helal diyen IŞİD çetesidir. IŞİD'e hissedilen düşmanlık, IŞİD kendisine Sünni dediği için Sünni halka karşı oluşan bir düşmanlığa dönüşür. Böylece yoksulluğun, sefaletin, ezilmişliğin yarattığı öfke böylesi sonu olmayan bir çatışmanın içerisinde tüketilir ve emperyalizm kendini korumuş olur.

Bunun Türkiye'de denenmesi; 70'lerde yaşanmıştır. Devrimci mücadelenin önüne geçmek amacıyla bizzat ABD ve Türkiye egemenleri tarafından tasarlanmış Alevi-Sünni çatışması, birçok ilde vahim katliamların önünü açmıştır. Bu katliamları gerçekleştiren unsurlar ABD'nin ve Türkiye egemenlerinin maşası olan ülkücü faşist çetelerdir. Bu örnekten yola çıkarak günümüz Ortadoğu'suna bakacak olursak; ABD'nin ve emperyalizmin maşası olan terör çetelerini daha iyi anlarız. Örneğin El-Kaide denilen örgüt, bizzat ABD tarafından Afganistan'daki SSCB işgaline karşı savaşmak amacıyla yaratılmıştır. Hatta yine kendi yarattıkları bu örgütü kullanarak Afganistan'ı işgal etmişlerdir. Ancak emperyalistlerin her şeye muktedir olamayışının bir kanıtı olarak yarattıkları bu bela bugün kendileriyle savaşmaktadır. Çünkü bu tip radikal unsurlar uzun vadede kullanışlı olamazlar. Motive oldukları cihad fikrinden uzaklaşmaları tabanlarını kaybetmeleri ve sürekli savaş halinde olan bir coğrafyada eriyip gitmeleri anlamına gelir. Bu sebeptendir ki IŞİD ve Taliban gibi psikopatlıkta birbiriyle yarışan çeteler, nihai amaçları içinde savaş vermelidirler. Bu bağlamda

Taliban bugüne kadar binlerce ABD askerini öldürmüştür. Bu tip örnekleri, sayısız kez çoğaltabiliriz. Diğer taraftan bu kayıplar, ABD egemenleri için tolere edilebilir, oyunun kuralı olan kayıplardır. Neticede IŞİD vb'lerinin yerine getirdiği misyon, ABD için orta ve uzun vadede muazzam faydalıdır.

IŞİD'in Ortaya Çıkışı

Günümüze geri geldiğimizde ise Irak'ta yaşanan son gelişmeleri IŞİD'in ortaya çıkışına bir göz atarak değerlendirelim. IŞİD, El-Kaideye bağlı bir yapılanma olarak ABD'nin Irak işgaline başladığı ilk yıllarda kurulmuştur. İlk lideri Zarkavi adında El-Kaide içerisinde yetişmiş bir cihatçıdır. İşgale karşı direniş gösteren IŞİD, o dönemde hatırı sayılır bir büyüme kaydetmiştir. Örgütün temelleri Irak'ta atılmıştır. IŞİD'in aktifleşmeye başladığı dönem ise Usame Bin Ladin'in öldürülmesinden sonra buna şiddetle karşılık verileceğini söyleyen ve birçok intihar saldırısına imza atan Ebubekir El Bağdadi ile olacaktır. Anlaşılacağı üzere El-Kaide'ye kökten bağlı ve sadık bir yapılanmadır. Diğer taraftan bu durum, daha sonra temellerinden değişecektir. Bugünkü IŞİD ise Suriye'de mayalanacaktır. Suriye iç savaşında bölgedeki diğer İslamcı unsurlara karşı herhangi bir din kardeşliği hissetmeyen IŞİD, yeri geldiğinde onlarla çatışmış ve tek cihatçı unsurun kendisi olduğunu her fırsatta söylemiştir. El-Kaide'nin IŞİD'i tasfiye etmek amacını ortaya döken bir ses kaydı, karanlık bir şekilde El-Cezire'ye sızdırıldıktan sonra,

ipler iyice kopacaktır. Buna bağlı olarak El-Kaide'yle arası açılmış ve "bağımsız" bir örgüt olmuştur. Suriye'de uzun bir süre diğer İslamcı örgütlerle çatışarak büyük kasabaları hatta kentleri kontrol eder n o k t a y a gelmiştir. Fakat elbette IŞİD'in bu ani büyümesi, kendi başına gelişen bir durum olmayacaktır. Buna bağlı olarak, T ü r k i y e üzerinden bu unsurlara yıllarca para, silah y a r d ı m ı yapılmış, yaralı çeteciler Türkiye s ı n ı r l a r ı içerisinde tedavi edilmiştir. "Tırlar dolusu silah" denilince aklımıza gelmesi gerekenler bunlardır. Aslına bakarsanız AKP'nin açıktan desteklediği bu çete, Türkiye sınırları içerisindeki politikalarını destekler bir

Ortadoğu halkları uzun yıllardır zulümden, sefaletten, katliamlardan başka bir şey görmüyor. Bu yazının yazıldığı şu günlerde mazlum Filistin halkının üzerine bombalar yağmakta. Irak'ta, Suriye'de insanlar; doğuştan sahip oldukları ırkları ya da mezhepleri yüzünden öldürülmekte. Yazının başında bahsettiğimiz medeniyetler çatışması fikri emperyalist güçlerin güdümünde hız kesmeden yayılmakta. Bugün Ortadoğu'daki bütün katliamların, zulmün ve sefaletin tek sorumlusu emperyalizm ve onun maşası olan çetelerdir. Onların yarattığı suni ayrışmalar, tarihi kan dolu bu coğrafyayı yaşanmaz bir hale getirmiş, insanları evlerinden, yurtlarından etmiştir.

biçimde karşımıza çıkmakta. Yani AKP'nin geldiği geleneğin köklerinde bulunan mezhep ayrımı; bugün RTE'nin temel politikası olmuşken IŞİD'in açıktan desteklenmesi, Türkiye sınırları içerisindeki kutuplaşmayı da daha görünür kılıyor.

Emperyalizmin Suriye'deki nihai hedefi BAAS rejimini ortadan kaldırmak ve kendi maşası olan bir iktidar yaratmaktır. Ancak geline şu noktada bu planın geçerliliğinin kaldığını söyleyemeyiz. Nitekim IŞİD, ABD'nin bölgedeki en kullanışlı unsurlarını bir bir tasfiye etmiştir. Kısacası ABD, rejim değişikliği hedefini gerçekleştiremeye de Suriye paramparça edilmiş bir ülke haline getirilerek devre dışı bırakılmıştır. Suriye, öyle bir iç savaş bataklığına saplanmış ki geçmişin Afganistan'ını ve Somali'sini geride bırakarak dünyanın en korkunç yeri haline gelmiştir. Irak'ın da benzer bir durumda olduğunu hatırlarsak ABD ve Türkiye gibi müttefiklerinin marifetini

daha iyi anlamış oluruz.

IŞİD Tehditi Büyüyor!

IŞİD'in Suriye'deki savaş süregiderken oradaki güçlerini asgari seviyeye düşürerek birden bire Irak'a neden geldiği ise başlı başına bir merak konusu. Bu soru çok önemli noktaları da cevabında barındırmaktadır. Musul kenti nasıl oldu da birden bire düştü? Kısaca cevaplanmadan önce şunu belirtmek gerekir ki; Musul'un alınışı ve sonrasında yaşanan gelişmeler; burjuva basının yarattığı algının aksine IŞİD'in askeri gücüyle alakalı değildir. Takip edenler, IŞİD'in ilerleyişi esnasında Musul'un savunmasındaki askerlerin silahlarını dahi bırakarak kaçtıklarını görmüşlerdir. Bunun temeli Saddam'ın devrildiği sürece kadar uzanmaktadır. Kısaca hatırlayacak olursak; Sünni-Şii gerilimi, 2006 yılında çoğalan silahlı eylemlerle doruğa ulaşmış; İslamcı Sünni çetelerin yaptığı silahlı eylemlerin akabinde, Şiilerin karşılık vermesiyle çok kanlı bir iç savaş yaşanmıştır. Saddam rejiminin yerine kurulan ABD maşası iktidar ise Saddam'ın artıklarını tamamen silmek amacı ile çoğunlukla Şiilerden ve Kürtlerden oluşmuştur. Bu durum; Şii iktidarın baskılarını artırmasına sebep olarak, Sünnilere karşı oluşan bir baskı rejimi yaratmıştır. Görüldüğü gibi Maliki rejiminin içinde halen devam eden bu derin çatlaklar, Selefi bir örgüt olan IŞİD'in Musul'a doğru ilerlerken öncesinde Sünni aşiretlerle anlaştığı buna bağlı olarak ordudaki Sünni askerlerin savaşmayı reddettiği ve Şiilerin kaçtığı bir ortam yaratmıştır. Zaten Sünni halkın Maliki'den bıkmış olduğu gerçeği bugünlerin temelini atmıştır.

Unutulmamalıdır ki IŞİD, Irak'ta, Suriye'de olduğundan daha güçlüdür. Çünkü çetenin Suriye'de ki tabanı, oradaki yerel halktan çok, başka ülkelerden gelmiş cihatçılardan oluşur. Ancak durum Irak'ta böyle değildir. Maliki rejiminin Sünni halka uyguladığı zorbalıklar IŞİD'in doğrudan bölge insanından beslenerek mezhepsel ayrımı kendi lehine kullandığı bir ortam yaratmıştır.

Elbette ki bu durum ABD, Türkiye ve bölgedeki jandarma rolünü üstlenmiş İsrail için bulunmaz bir fırsattır. Türkiye devleti başka bir maşa olan Barzani ile yaptığı antlaşmalar doğrultusunda, Kerkük üzerinden gelen petrolü doğrudan piyasaya sürecektir. Bu yüzdendir ki Güney Kürdistan'ın bağımsızlığının önemi birden Türkiye'yi ilgilendiren bir hal almıştır.

Unutulmamalıdır ki IŞİD Irak'ın en büyük ikinci petrol rafinerisini şu anda elinde tutuyor. Ve karşılıklı ilişkiler doğrultusunda Türkiye üzerinden bu petrol dünyaya er ya da geç servis edilecektir. İsrail ise; kurulduğu günden bu yana Siyonist amaçlarına ulaşmak için Filistin halkını katletmekte. Bugün RTE meydanlarda Filistin halkının üzerine bomba yağdıran İsrail'e yalandan ve tamamen göstermelik bir şekilde lanet okumakta olsa da İsrail ile Türkiye arasındaki ticaret antlaşmaları ve ekonomik ilişkiler herhangi bir zarar görmeden tıkrında işlemektedir. Kısacası bu bataklık görüldüğü üzere kuruyacak gibi durmuyor.

Ortadoğu halkları uzun yıllardır zulümden, sefaletten, katliamlardan başka bir şey görmüyor. Bu yazının yazıldığı şu günlerde mazlum Filistin halkının üzerine bombalar yağmakta. Irak'ta, Suriye'de insanlar; doğuştan sahip oldukları ırkları ya da mezhepleri yüzünden öldürülmekte. Yazının başında bahsettiğimiz medeniyetler çatışması fikri emperyalist güçlerin güdümünde hız kesmeden yayılmakta. Bugün Ortadoğu'daki bütün katliamların, zulmün ve sefaletin tek sorumlusu emperyalizm ve onun maşası olan çetelerdir. Onların yarattığı suni ayrışmalar, tarihi kan dolu bu coğrafyayı yaşanmaz bir hale getirmiş, insanları evlerinden, yurtlarından etmiştir.

Sünni-Şii çatışmasında birer taraf olmuş radikal İslamcı çeteler, masum halkın kanını dökmekten başka bir şey yapmazlar. Bu onların iyi yaptığı tek şeydir zaten. Buna bağlı olarak yaratılan iç savaş ortamında halklar arasında düşmanlık tohumları ekilir ve açılan yaraların kapanması bazen hiç mümkün olmaz. Burada ortak düşman (yani bu savaşı başlarına bela eden emperyalizm) unutulur, yerine yeni düşmanlar kazanılır.

Troçki ve Devrimci Mirası

.....
Derya Koca

Dünya devriminin komutanı Lev Troçki'nin 20 Ağustos 1940'ta, Meksika'da Stalin'in ajanları tarafından katledilmesinin üzerinden 74 yıl geçti. Katledildiğinde 62 yaşındaydı ve tarih için sadece kısacık bir zaman dilimi sayılabilecek bu zaman içinde insanlık tarihinin en büyük alt üst oluşunun Lenin ile birlikte önderliğini yapmıştı. 1924'ten itibaren ortaya koyduğu irade ile insanlığın en görkemli devrimini kurtarmak adına ikinci mücadelesini örgütlemiştir. Karşı devrimimden itibaren 1940'a kadar, dostlarını, yoldaşlarını, dört çocuğunu ve torunları dâhil her şeyini bu mücadele uğruna kaybetti. Her şeye rağmen uzlaşmaz bir komünist olarak hayatına veda etmiştir. Hayatının en zor yılları olan son 12 yıl, yani uluslararası sol muhalefetin örgütlenmesi için gücünün son noktasına kadar mücadele ettiği sürgün yılları, yazımızın temel noktasıdır. Sol muhalefetin örgütlenmesi, sürgünler, cinayetler ve sayısız zorluk dolu bu yıllar; halen sol için, tarihin, hesaplaşması en zor yıllarıdır.

Şafak Söküyor: 1917 Ekimi

1917 Ekim Devrimi ile adaletli bir dünyanın ilk adımları atılmıştı. Ancak SSCB, devrimden sonraki yıllarda sayısız sorun ile dövüşüyordu. Günlük hayatı idame ettirmek bile bir sürekli devrim sorunu haline gelmişti. Öte yandan dünyanın hemen her yerinde işçi sınıfı dövüşmek üzere kolları sıvamıştı. Almanya başta olmak üzere dünya emekçileri başarılı bir önderlik ile bu sorunu hızlı bir şekilde çözüme kavuşturabilirdi. Ancak Sovyetler içindeki sorunlar, dünya devriminin önünde bir engel haline dönüştü.

Bolşevizmin babası Lenin'in 1924'te ölümünden sonra zaten var olan çelişki-

ler artık iyice görünür hale gelmişti. Yeni bir savaş başlıyordu: Ya sürekli devrim ile SSCB dünya devrimini ilerletecek ya da devlet mekanizması ile özdeşleşmeye başlayan partinin ve bürokratizmin rahatlığına alışan kadroların tutuculuğu önderliğinde yozlaşacaktı.

Sol Muhalefet

Lenin, ölmeden önce Troçki'ye parti içinde bürokrasinin önderliğini üstlenen Stalin'e karşı işbirliği önermiş, partideki bürokratik kabuğun kırılması için verdiği çabalar ve sağ unsurlara karşı başlatılan savaş hayatının son kavgası olmuştu. Lenin'in son kavgası ölümünden sonra Troçki'nin önderliğinde devam edecekti. Parti içinde Sol Muhalefet olarak örgütlenen Bolşevik, genç işçi kuşağı Lenin'in ölümünden sonra partinin ve ülkenin tek hâkimi olmak yolunda her türlü hırsa sahip olduğu açıkça belli olan Stalin'e ve önderliğini yaptığı bürokrasiye karşı muhalefete geçmişti. Temel amaç işçi sınıfının bir sanayi atılımı ile yeniden canlandırılmasıydı. Bu bir ulusal kalkınma programı olmaktan ziyade ülkede proletaryayı sayıca ve nitelikçe güçlendirmek üzere konulan bir hedefti. Böylece partiye karşı verilecek mücadele de kitlelerin tabandan örgütlediği bir siyasi mücadelenin sonucu olacaktı. İşçi sınıfı yeniden siyasal özne olacaktı, işçi demokrasisi bürokratizme karşı en nihai çözümdü.

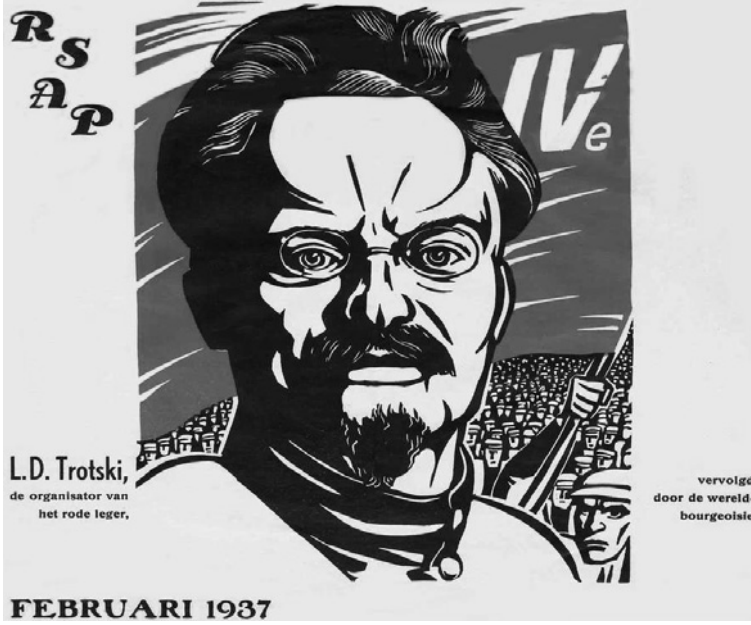
Troçki'nin kendisi her ne kadar halen Savaş Komiseri, Politbüro üyesi, Komintern'in ilk dört kongresinin önderliğini yapan dünyaca bilinen bir devrimci olsa ve milyonlarca emekçinin otorite kabul ettiği bir figür olsa da mesela bir bireysel hesaplaşma asla olamazdı. Troçki, Bolşevik devrimi yapan milyon-

ların çıkarını temsil ediyordu. Troçki Rusya'nın işçi sınıfını yeniden bir kavgaya davet ediyordu.

1920'lerde Uluslararası Sol Muhalefet'in safında hızlıca toplanan binlerce genç devrimci, Troçki yoldaş ile bu kavgaya atıldı. 1928'e gelindiğinde Stalinist bürokrasi, sol muhalefete büyük bir saldırı dalgası başlatmıştı. Troçki, iki yıl içinde bütün yetkileri elinden alınmış bir Bolşevik olarak Alma Ata'ya, hayatının üçüncü sürgününe gönderilecekti. Ancak Stalin halen her şeye muktedir olabilecek kadar nüfuz sahibi değildi, hele söz konusu hasmı devrimin önderi Troçki olunca! Sol muhalefet halen canlı ve inançlıydı. Ancak artık yeraltına çekilmek durumundaydı. Yine de Troçki'nin sürgününe karşı büyük bir direnç gösterilecekti. Stalin'in ilk sürgün denemesinde Troçki'nin bindirileceği tren istasyonuna doluşan büyük bir kalabalık tren raylarının üzerine yatarak hareket etmesini engellemişti. İkinci sefer ise Troçki'nin ancak büyük bir gizlilik içinde resmen kaçırılması şeklinde gerçekleşebilmişti.

Kendi Devriminden Sürgün*

Troçki'nin üçüncü sürgünüydü bu. İlki, 1898 yılında henüz çok genç olmasına rağmen kurduğu ve hızla örgütlediği Güney Rusya İşçileri Birliği davasının ardından Çarlık rejimi tarafından gönderildiği sürgündü. Sibiry'a'nın bozkırlarından kaçmayı başararak 1902'de Viyana'ya, göçmen devrimci kadrolarla birlikte oldukça zor bir mücadeleye girmişti. Londra'ya geçerek Lenin'in Iskra grubuna genç ve yetenekli bir devrimci olarak katılmıştı. 1905 devrimiyle birlikte ülkeye gelmiş, Sovyetlerin önderliğini yapmıştı. Yeniden sürgüne gönderilse de Sibiry'a'dan kaçmayı tekrar başarmıştır. Troçki 1917 Şubat Devrimi ile yeniden

ülkeye dönene kadar sürgünde kalmıştır.

1927'de parti üyeliği de elinden alınan Troçki 1928'de Alma Ata'ya gönderildi. 1929 yılında ülkeden çıkarıldı. İstanbul'a artık Komünist Parti içindeki Sol Muhalefet'in değil, artık bütün dünyada örgütlenmeye çalışan Uluslararası Sol Muhalefet'in lideri olarak gidiyordu. Daha şimdiden Stalin'in zindanlarında 2 bin muhalif vardı.

12 Şubat 1929'da Troçki İstanbul'a vardığında 1917 devriminden kaçan yaklaşık 200 bin Beyaz Rus'tan 4 bini İstanbul'da bulunmaktaydı. Stalin'in aklından geçen şey Troçki'yi onun katili olmaya aday binlerce karşı devrimcinin içine bırakmaktır.

Muhalefeti Örgütlemek

GPU ajanları dünyanın dört bir yanında Troçki'yi takip edip türlü suikast hazırlıkları yapacak, Troçki'nin en yakınına kadar sokulacak, muhalefeti yıpratmak için uydurma delillerle O'nun siyasi otoritesini ortadan kaldırmaya ve yoldaşlarının katledilmesi için gerekli bahaneleri yaratmaya çalışacaktı. Sürgünde olan ya da partiden atılan elbette yalnız Troçki değildi. Ancak Stalin sürgündeki muhalefetin örgütlenmeye devam etmesi üzerine sürgün cezalarından vazgeçti. Yeni yöntemleri tehdit, işkence ile "itiraflar" almak, seri idamlar ile katletmekti.

Troçki İstanbul'a geldiğinde her şey hazırlandı. Dünyanın otuz ülkesiyle bağlantı kurma, binlerce komünisti bir muhalefet etrafında birleştirme görevini omuzlamıştı. Sovyet devriminin lideri olarak bu tarihten itibaren Sol Muhalefet'i komünist partiler

Sürgün Günlüğü'nde Troçki'nin açıkça belirttiği gibi bu görevi onun dışında hiç kimse başaramazdı; yeri doldurulamazdı. Bu, bir gerçektir. SSCB'nin içinde de sadece hizip olarak kalmak imkânsızdı. Aygıtın tamamen tasfiye edilmesi gerekti. Aynı zamanda dünya devrimi dalgasının bir sonraki kapitalist kriz dönemine hazırlanması için de çok hızlı adımlar atmak lazımdı.

içerisindeki hizipler şeklinde örgütlemeye devam edip, devrimi sonuna kadar savunacaktı. İstanbul'a varır varmaz Sovyet Konsolosluğuna

yerleşen Troçki, konsolosluk çalışanlarının büyük hürmeti ile karşılandı. Troçki derhal kolları sıvayarak postaneden telgraf yoluyla binlerce kelimelik makaleyi Fransa ve Rusya'ya gönderdi. Ardından Stalinizme direneceğinin mesajını verdi. Hemen ardından SSCB'den gelen direktifle konsolosluktan çıkarıldı. Büyükada'daki eski ahşap bir köşke yerleşti. Bir zamanlar Bizans İmparatorluğu'nun sürgünlerinin gönderildiği bu ada, artık kendi devriminden sürülmüş bir devrimciyi ağırlıyordu. Troçki, oğlu Sedov'u Almanya'ya göndererek Avrupa ile bağlantı kurdu. Muhalif Bülten adındaki yayın Rusya'ya da sokuluyordu.

Bu dönemde (1929-1934) Birinci Kalkınma Planı ile sanayileşme hamlesi başlatılmıştı. Ancak bu Stalin için uluslararası emperyalist rekabette güçlü olma ve aynı zamanda güçlü bir sermaye birikimi yaratabilmenin yöntemi. Bu dönemde Stalin'in işkence tezgâhlarından geçen eski Bolşeviklerden birçoğu af dileyerek ya da "itirafçı" olarak partiye geri döndüler. Stalin'in amacı Troçki'yi yalnızlaştırmaktı. Eski bir Bolşevik olan Rakovski'nin 1934'te özür dileyerek partiye geri döndüğü haberini aldığı Troçki, masasında resmini taşıdığı eski yoldaşının ve dostunun resmini büyük bir öfkeyle ve kırgınlıkla çöpe atacaktı.

Öte yandan Ekim Devrimi'nin önderini bir anda gözden düşürmek Stalin için imkânsızdı. Bütün ülkelerin komünistlerinden - başta Çin, Endonezya, Hollanda, İtalya, ABD, Kanada, Belçika, Almanya ve Fransa olmak üzere- Stalin'in politikalarına protestolar yağmaya başlamıştı.

Mussolini'nin hapishanelerindeki Gramsci Stalin'e karşı duruşunu bildiren mektubunu İtalya Komünist Partisi'ni temsilen Komintern'e katılan Togliatti aracılığıyla gönderse de Togliatti mektubu hasıraltı edecek ve Stalin'in korosuna katılacaktı.

İlk Kurbanlar

Troçki 20 Şubat 1932'de Sovyet yurttaşlığından çıkarıldı. Menşeviklere ve yasadışı ilan edilen Sosyalist Devrimcilere dahi verilmeyen cezalar Troçki'nin şahsına yöneltiliyordu. Hem de en alçakça yalanlarla. Ancak hiçbir şey uluslararası komünist hareket açısından 1936-38 arasında kurulan düzmece mahkemeler aracılığıyla milyonlarca komünistin katledilmesi kadar acı olmamıştı. Bu temizliğin ilk kurbanı da Blumkin'di.

Blumkin, eski bir Sol Sosyalist Devrimci idi; 1917'de Bolşeviklerle ayaklanmaya katılmıştı. Brest-Litovski Anlaşması'nı reddediyor ve devrimci bir hisle savaşın devamını savunuyordu. Anlaşmanın ardından savaşı kışkırtmak için Alman konsolosunu bir suikastle öldürdü. Yakalanıp karşısına getirilen bu genç ateşli devrimci ile Troçki saatlerce konuşmuş ve onu Bolşevik saflara katılmaya ikna etmişti. Almanya'ya idam edildiği söylene de devrime sadakatini göstermek için İç Savaş'ta en tehlikeli ajanlık görevlerinde hizmet etmiş, başarılı bir asker olarak GPU'da yüksek subay olmuştu. Gönül bağı ile bağlı olduğu Troçki ile Büyükada'da görüşüp Muhalif Bülten'in Rusya'ya sokulmasına yardım edince büyük terörün ilk kurbanı oldu. Blumkin, ölüm mangalarının karşısına başı dik çıkmıştı ve haykırıyordu: "Yaşasın Troçki!" Bu haykırış uzun yıllar katledilen Bolşeviklerin son sözleri olmaya devam etti.

Bürokrasinin, koskoca bir Bolşevik kuşağı yok etmeye ihtiyacı vardı ve

bunun için daha çok kan döktü. 1934 Yılında yapılan 15. parti kongresine katılan delegelerin yarısı, 178 bin kişilik ordunun ise 30 bini bir düzine düzmece gerekçeyle katledildi. İşin ucu, eninde sonunda Troçki'ye de varacaktı. Marks'ın okulunda yetişen Troçki bunun tarihsel bir zorunluluk olduğunu kendisi de söyleyecekti.

Diğer yandan emperyalistler gittiği ülkelerde Troçki'nin sadece basit bir sığınmacı olmadığını biliyordu. Churchill Troçki'den "canavar" diye sık sık bahsederken, Troçkist örgütler onun için k a m p a n y a l a r düzenleyecek, aynı zamanda da Stalin'in muhalefeti alt edebildiği tüm ülkelerde Troçki bizzat KP üyeleri tarafından protestolar ile karşılanacaktı. Yani Troçki birden fazla cephede savaşıyordu.

Dünya devriminin yaşadığı en büyük yıkım Almanya'da oldu. Troçki'nin bütün ikazlarına karşın Naziler Alman Komünist Partisi'nin ve sosyal demokratların ihanetiyle tereyağından kıl çeker gibi iktidara geldiler. Ancak Stalin ironik bir şekilde Troçki'ye Nazilerle işbirliği yapmak gibi suçlamalar yöneltecekti. Komintern'in politikaları Almanya proletaryasını tek kurşun atmadan Nazizmin kucağına itmişti. Nazilerin kesin zaferinden sonra dahi KPD (Almanya Komünist Partisi) baştan sona kusursuz bir politika izlediğini savundu ve Komintern Yürütme Kurulu tarafından KP'lere bu konu hakkında eleştiride bulunması kesinlikle yasaklandı. Komintern artık dünya devrimi için tam anlamıyla bir ihanetti. 4. Enternasyonal'i inşa görevi için kolları sıvama vakti gelmişti.

Sürgün Günlüğü'nde Troçki'nin açıkça belirttiği gibi bu görevi onun dışında hiç kimse başaramazdı; yeri doldurulamazdı. Bu, bir gerçektir. SSCB'nin içinde de sadece hizip olarak kalmak imkânsızdı. Aygıtın tamamen tasfiye edilmesi gerekti. Rus proletaryasının 1917 Ekim Devrimi'nin gerçekleştirdiği toplumsal devrimin işçi demokrasisine ve

Dünya devriminin komutanı Lev Troçki'nin 20 Ağustos 1940'ta, Meksika'da Stalin'in ajanları tarafından katledilmesinin üzerinden 74 yıl geçti. Katledildiğinde 62 yaşındaydı ve tarih için sadece kısacık bir zaman dilimi sayılabilecek bu zaman içinde insanlık tarihinin en büyük alt üst oluşunun Lenin ile birlikte önderliğini yapmıştı. 1924'ten itibaren ortaya koyduğu irade ile insanlığın en görkemli devrimini kurtarmak adına ikinci mücadelesini örgütlemiştir. Karşı devrimimden itibaren 1940'a kadar, dostlarını, yoldaşlarını, dört çocuğunu ve torunları dâhil her şeyini bu mücadele uğruna kaybetti. Her şeye rağmen uzlaşmaz bir komünist olarak hayatına veda etmiştir.

sosyalizme geri dönüşünü sağlamak için bir ikinci bir siyasal devrim gerekiyordu. Aynı zamanda dünya devrimi dalgasının bir sonraki kapitalist kriz dönemine hazırlanması için de çok hızlı adımlar atmak lazımdı.

Stalin'in Cinayetleri

Büyükada'daki dört buçuk yıl Troçki için siyasal anlamda çok verimli bir dönemdi: Hayatım, Rus Devrim Tarihi, Çin Devriminin Sorunları, Stalin Grubunun Sorunları gibi birçok eseri devrimci Marksist literatüre kazandırmayı başarmıştı. Ancak Avrupa'ya giderek örgütlenmeyi hızlandırmak gerekiyordu. 1933'te Fransa'ya, 1935'te Norveç ve nihayet 1937'de Meksika'ya gittiğinde Troçki ardında kaybettiği dört evlat, iki damat, on binlerce yoldaş bırakmıştı. Ancak Meksika'da da yılmadan çalışmaya devam ediyordu eşi Natalia Sedova ile birlikte. İlk kaybettikleri evlatları kızları Nina idi. Troçki ve Sedova'ya en büyük acı veren şey ise Sedov'un ölümüydü.

Leon Sedov adeta Bolşevik genç jenerasyonun temsiliydi; genç, çalışkan, dinamik, kendisini davasına adanmış bir devrimci idi ve Troçki'nin eli kolu olmuştu. Troçki'nin çalışmaları için ihtiyaç duyduğu her türlü belgeyi temin ediyordu. Öyle ki Troçki onu için "Doğrusunu söylemem gerekirse 1929 yılından bu yana yazdığım bütün kitapların hemen hemen hepsine kendi adımdan sonra

onun adını da koymam gerekirdi" diyecekti. Mektuplar, yazışmalar, örgütlenme çalışmaları gibi en önemli görevler onun sorumluluğu altındaydı. Almanya'da çok büyük bir yükü omuzlarında taşıyordu. Paris'te GPU ajanlarıncı bir hastanede 1938'in Şubat ayında zehirlenerek katledildi.

Troçki'nin en küçük oğlu Sergei ise politikadan uzaktı. Bir bilim adamıydı. Ancak Stalin, SSCB'de elinin altındaki Sergei'yi de zindanlarına kapatmaktan ve babasının aleyhinde "itiraflarda" bulunması için işkence yapmaktan çekinmedi. O sırada zindanlarda ve toplama kamplarında direnen tek muhalefet grubu Troçkistlerdi; Zinovyeve ve Kamanev'in yargılanmasına, idamlara, ölümüne çalıştırılmaya karşı grevler, boykotlar, açlık grevleri ile teslim olmayı sonuna kadar reddeden binlerce Troçkist 1938'in Mart ayında gruplar halinde kurşuna dizilerek infaz edildiler. Sergei işte o militanlarla

birlikte üç ay süren açlık grevlerine katılmış, defalarca kez sorgulanmış ve işkenceye dayanmıştı. En sonunda idam edildi. Bir zamanlar politik bir görüşü olmayan Sergei bir devrimci olarak ölmüştü.

Devrimci Marksizmin Mirası

Troçki'nin çevresi ile yakın bağ kurarak etrafına girmeyi başarmış bir GPU ajanı olan Mercader ise 20 Ağustos'ta Troçki'nin kafasına vurduğu buz kıracağı ile suikasti gerçekleştirdi. Troçki başından ağır yaralanmıştı. Ertesi gün hayatını kaybetti. Son nefesinde şu cümleyi kurmuştu "4. Enternasyonal'in zaferinden eminim, ileri!" Coyoacan'daki cenazesine dünyanın dört bir yanından 300 bin komünist katılmıştı.

Stalin'in temsil ettiği bürokrasi, Bolşevizmin en tutkulu militanı olan Troçki'yi katletse de ardında bıraktığı 4. Enternasyonal, Bolşevizmin devamını, komünist dünya davasının umudunu sürdürmek gibi tarihsel misyonunu yerine getirmiş oluyordu. Şimdi ise yoldaş Troçki'yi 74. ölüm yıldönümünde anarken 5. Enternasyonal'i kuracak olan ve sosyalist dünya için dövüşen devrimciler olarak anısı sağladığı ışıkla yol alıyoruz.

** Attila İlhan'ın Gözlüklü Hamdi'nin Notları Adlı şiirinden*

Kürt Ulusal Hareketi ve Sosyalist Hareket

Demirtaş'ın cumhurbaşkanlığı adaylığı, Kürt ulusal hareketi ile sosyalistler arasındaki sancılı ilişkinin kendisini bir kez daha dışavurmasına vesile oldu. Bu ilişkiyi sancılı kılan bir takım özel tarihsel gelişim koşulları bulunuyor.

Son Kürt isyanı da diyebileceğimiz Kürt ulusal hareketi (bundan sonra KUH diye kısaltalım), 68 öğrenci hareketi içerisinde doğdu, Kürdistan İşçi Partisi (PKK) ismini aldı, bayrağına orak-çekici koydu. Derken dünyadaki ulusal hareketler üzerinde net bir otoritesi olan SSCB, 1991'de dağıldı. KUH da yeni dünya düzeninde pozisyon değiştirdi, ideolojik konumlanışında da kaymaya gitti. Bayraktaki orak-çekici kaldırıldı, Marksizmin zamanının geçtiği ilan edildi. Diğer taraftan KUH, devrimcilik ve sosyalizm iddiasından vazgeçmedi. Dönemin ruhuna uygun olarak ideolojik dönüşüm yaşadı. Yani, Batı'da esen yeni toplumsal hareketler merkezli kimlik siyasetinin salık verdiği bir tür solculuk, yeni ideolojik doğrultu olarak benimsendi. HDP ve öncelleri de Türkiye siyasi yelpazesinin sol kanadında önemli bir yer işgal etmeyi sürdürdü.

KUH, Kürt halkının tek siyasi temsilcisi olarak hareket ederken aynı zamanda içinden çıktığı Türkiye sosyalist hareketinin boş bıraktığı alanları da doldurmak istedi. Sancılı ilişkinin ana çıkış noktasını bu durum oluşturuyor. Türkiye'deki sosyalist hareket, 12 Eylül'de aldığı yenilgiden sonra bir daha toparlanamadı; marjinalleşmeyle beraber etkinliğini büyük ölçüde yitirdi. KUH ise Kürdistan dışında bu boşluğa da oynayarak hegemonya alanını daha da genişletmeyi amaçladı. Ama bunun

uygulanması, KUH'un "ilericilik misyonunu" tekeline almak istemesi şeklinde oldu. Bu kapsamda Türkiye sosyalist hareketindeki unsurları yanına çekmek için çaba içine girildi. Buna yanaşmayan unsurlara karşı da mutlak bir genellemeyle "Kemalist Türk solu" şeklinde ideolojik bir saldırı başlatıldı. Böylelikle sosyalist hareket içerisinde KUH'a karşı alınan pozisyon etrafında bir yarıma oldu ve bu, bugüne kadar varlığını sürdürdü.

Kemalizmden Kuyrukçuluğa

Peki, Kemalizm suçlamasında gerçeklik payı var mı? Kuşkusuz ki var. Ulusların kendi kaderini tayin hakkı ilkesini (UKKTH) halen reddeden sol örgütlerin ciddi bir yekün oluşturmasını başka türlü açıklayamayız. Bu grupların aslında bir çeşit **"bölünmez tek Türkiye"**nin esiri olduğunu söylememiz gerekir. Tabi bir de milliyetçilik eleştirisi ve Lenin'in otoritesi yüzünden UKKTH'yi açıkça reddetmeyi göze alamadığından meselenin etrafından dolanan geniş bir sol kesim daha var. Bu grupların da ezelden beri Kemalizmden tam anlamıyla kopamadıklarını biliyoruz. Yani bu gruplar, insani açıdan ve demokratik temelinde Kürt halkına yapılan baskılara samimi şekilde karşı çıkarlar, ama "Kürt sorununda siyasi çözüm öneriniz nedir" sorusu karşısında tutulup kalırlar. Kemalizmin etkisi altındaki bu gruplar, uzun yılların **şovenist**

propaganda bombardımanından etkilenmiş tabanlarıyla çelişmemek için Kürt sorununda fazla radikal gözükmemeye gayret ederler. Diğer taraftan devrimciler, kendisini dayatan siyasi meseleleri açıklığa kavuşturmak zorundadır. Devrimcilerin ulusal sorundaki cevabı da UKKTH'den başkası olamaz.

Madolyonun diğer tarafında KUH'un şemsiyesi altında toplanan gruplar bulunuyor. Yani bir tarafta Kemalistler, diğer tarafta kuyrukçular. Kuyrukçu grupların temel özelliği, bütün ilkeleri bir yana bırakarak her türlü koşulda KUH'u takip etmeleridir. KUH'un beyni Öcalan'ın Marksizmin (bizzat kendisi tarafından) aşıldığını ilan etmesi ya da Demokratik İslam Kongresi'nde okunan mesajında komünizm ve materyalizm gibi kavramları, **"Batılı kavramlar"** olarak gösterip bir şekilde kötülemesi, bu gruplar için pek bir şey ifade etmiyor. Ya da AKP karşısında takınılan hayırhah tutumlar, Gezi'deki baltalayıcı tavırlar da pek önemli bulunmuyor. Öyle ki hala aynı parti çatısında **HDP'de KUH'un orantısız liderliği altında varlıklarına devam edebiliyorlar.**

Bu grupların bir nevi KUH'la dayanışma komitelerine dönüşmelerinde bir takım nedenler sıralanabilir. Bir kısmı aslında devrim iddiasını terk etmişti, bir kısmı ise sadece KUH'un sunduğu imkanlardan ilkesizce yararlanmak istiyordu. Mutlaka ki her iki duruma da uyan

örnekler mevcuttu. Diğer taraftan bu grupların KUH'un çekim alanına girmesinde ideolojik etkenler de belirleyici oldu, en azından kolaylaştırıcı bir rol oynadı. Çok büyük bir kısmı Stalinist olan bu örgütler, SSCB'nin yıkılmasından sonra ideolojik olarak da yenilmiş oldular. Yenilginin Marksizmin değil, Stalinizmin yenilgisi olduğunu kavramayan bu gruplar da modaya uyarak alternatif sosyal hareketler projesine girdiler ve kimlik siyasetine gark oldular. **Kızılın yerine yeşil, mor, gökkuşağını koydukça da ideolojik açıdan da KUH ile birleştiler.** Yeni sosyal hareketlerin ezilenler temasına en çok uyan kuşkusuz Kürt kimliği ile KUH'tu. KUH, bu ideolojik çerçevede sınıf paradigmasının aşıldığı iddiasında hiç utangaç değildi. Kısacası KUH örgütlü gücü ve ideolojik netliğiyle bu gruplara önderlik edecekti.

Üçüncü Kanat

KUH konusunda Kemalizmden beslenmeyen ve aynı zamanda KUH'a kuyrukçuluk yapmayan sosyalist kesimler de elbette ki mevcut. Ne yazık ki bu kesimin diğer iki kanada (Kemalistler ve kuyrukçular) göre epeyce zayıf ve dağınık kaldığını belirtmek gerekir. Ayrıca bu zayıflık ve dağınıklık, politikada da kendisini göstermektedir. Örneğin bu kesimin sınırlarını tam olarak netleştirmek pek mümkün olmaz. Bu gruptan kimileri,

Kemalizme prim vermeyen, ama kuyrukçuluğa da düşmeyen bir başlangıç noktası, çıkış için özenle belirlenmelidir. Yani Kürt halkına yapılan devlet baskısının, imha ve inkar politikalarının reddedilmesi, UKKTH'nin temel prensip olarak (ayrılma hakkı dahil) tanınması ve ulusal taleplerin desteklenmesi, diğer taraftan ise bağımsız sınıf çizgisi temelinde sosyalist inşanın yürütülmesi, örgütsel ve politik bağımsızlığın korunması, yani bayrakların karıştırılmaması ve doğrudan ulusal sorunla ilgili olmayan konularda KUH'un politikasına değil, kendi devrimci politik hattımıza göre hareket edilmesi, işbirliği kanallarının açık tutulması, bir yandan da eleştirellikten kaçınılmaması...

bağımsız bir çizgideymiş gibi görünürken KUH'tan gelecek avantajlı pozisyon tekliflerine da kapılarını kapatmaz. İstediklerini aldıklarında hemen dönüverecekleri ve eleştirilerini yutacakları, deneyimle sabittir. Diğer bir kısım KUH'un taşıdığı ilerici potansiyellerini baştan yadsıyan, kimi zaman ulusalcılık kokan sektör bir tavrı, alışkanlık haline getirdiklerinden mücadeleye yarardan çok zarar vermeye yakındırlar. Kısacası bu zayıflık ve dağınıklığın etkisiyle bahsini ettiğimiz kesim kendisini pek gösteremedi ve farkını ortaya koymadı.

Peki devrimci Marksist tavrı kendisini nasıl ifade edecektir? Kemalizme prim vermeyen, ama kuyrukçuluğa da düşmeyen bir başlangıç noktası, çıkış için özenle belirlenmelidir. Yani Kürt halkına yapılan devlet baskısının, imha ve inkar politikalarının reddedilmesi, UKKTH'nin temel prensip olarak (ayrılma hakkı dahil) tanınması ve ulusal taleplerin desteklenmesi, diğer taraftan ise bağımsız sınıf çizgisi temelinde sosyalist inşanın yürütülmesi, örgütsel ve politik bağımsızlığın korunması, yani bayrakların karıştırılmaması ve doğrudan ulusal sorunla ilgili olmayan konularda KUH'un politikasına değil, kendi devrimci politik hattımıza göre hareket edilmesi, işbirliği kanallarının açık tutulması, bir yandan da eleştirellikten kaçınılmaması...

KUH ile ilişkiler Konusundaki Öne Çıkan Noktalar

1) KUH kızıl bir hareket değildir. Bu yüzden KUH'tan işçi sınıfının çıkarlarına göre hareket etmesini bekle-

mek, olmadık beklentilere kapılmak anlamına gelir. Yani, KUH kızıla boyanmamalıdır.

2) Ulusal hareketlerin doğasını anlayamayanlar, KUH'ı kızıla boyarken kaçınılmaz olarak yaşayacakları hayal kırıklığı sonrasında sektör pozisyonlara savrulurlar ve de sınıf mücadelesine zarar verirler. Bu yüzden ulusal hareketlerin sınıfsal pozisyonu iyi anlaşılmalıdır.

3) KUH, kızıl bir hareket olmadığından komünistler, KUH paralelinde hareket edemezler. Komünistler, ulusal sorunda UKKTH ilkelerine göre politika belirlerken diğer konularda kendi bağımsız tutumlarını takınırlar, kendi örgütsel bağımsızlıklarını kiskançça korurlar.

4) Diğer taraftan KUH, sol bir harekettir. Bu yüzden de devrimci sınıf hareketi için KUH, emek ve özgürlük mücadelesinde her zaman için kaybedilmemesi gereken bir müttefiktir.

5) Akıldan çıkarılmamalıdır ki KUH'un alternatifi, Türkiye Kürdistanı'nda Hizbullah, Suriye ve Irak'ta ise İŞİD'dir.

6) Türkiye sosyalist hareketinin örgütsel ve ideolojik atılımlarla öne çıkması durumunda KUH da bu süreçten etkilenecek ve sola doğru kayacaktır.

7) Ezilen Kürt halkının mücadelesine gerçek faydayı kuyrukçu bir sol değil, kendi orijinalliğindeki Marksist hareket verebilir.

8) Kürt sorununda enternasyonalist devrimci çizgi, kendi siyasetinin farkını ancak devrimci Marksistlerin güçlenmesi koşulunda hissettirebilir. Bu durumda KUH ile ülke siyasetinde işbirlikleri ve ayrışmalar olağan bir durum olacaktır.

TKP'de Bölünme: Nedenler ve Sonuçlar

Tolga Karaman

TKP bölündü; çünkü daha önce de zaten büyük bir kriz içinde olan parti, Gezi isyanının neden olduğu basınca dayanamadı. TKP, hiçbir zaman sokak ve kavga partisi olmamıştı zaten. Radikalizmin hiçbir türünde varolmadan komünistlik olmaz. "Sosyalist iktidar"dan anladıkları seçimlerden doğru gelen bir iktidar olacaktı. Ama orada da işler yaver gitmedi.

Türkiye Komünist Partisi uzunca bir süredir içinde bulunduğu krizin sonucu olarak ikiye bölündü. Yaz ayları başlarken parti merkez komitesinde ayrışma, dışarı yansımış ve her iki hizbin Temmuz ayı içerisinde TKP Atılım Kongresi ve TKP 12. Kongre adı altında ayrı ayrı kongreye gideceği ilan edilmişti. 13 Temmuz'da gerçekleşen kongrelerin ardından TKP'de yaşanan fiili ayrışma, resmîyete kavuştu ve ortaya iki farklı parti çıktı: Kemal Okuyan ve Aydemir Güler'in başını çektiği grup, Komünist Parti (KP) adıyla yola devam etme kararı alırken, Erkan Baş ve Metin Çulhaoğlu önderliğindeki grup, Halkın Türkiye Komünist Partisi (HTKP) olarak yola devam edecek.

Bölünmede Haziran Direnişi Etkisi

TKP'nin bölünmesi, esasında, Haziran Direnişi'nin ve milyonların yarattığı dinamiğin basıncının sonucudur. Bunu HTKP grubunun gerçekleştirdiği 12. Kongre'de Erkan Baş'ın konuşmasından okuyabilmek mümkündür: "Türkiye solu, Haziran hiç olmamış gibi eski alışkanlıklarla yaşamına devam etmek istiyor. 12. Kongre iradesi, bu statükocu anlayışın kırılması için ortaya çıktı." Yine Erkan Baş'ın Birgün'e verdiği bir röportajdaki şu sözleri tartışmanın ideolojik bir zemine yaslanabileceğini gösteriyor: "Bir devrimci öznenin, ülke nüfusunun beşte birinin, sosyalizme kapalı olmayan slogan ve taleplerle sokağa çıktığı bir

halk hareketi karşısında yapacağı ilk şey o harekete müdahalede bulunmaya çalışmaktır. Direniş'e müdahale için dile getirilen görüşlerin, "barikatçı", "devrimci demokrat", "eylemci", "birlikçi" olarak yaftalanmaya başlanması ise ayrışmanın ilk işareti olarak görülebilir." Komünist Parti cephesinden Aydemir Güler ise Birgün'e verdiği röportajda şu şekilde cevap veriyor: "Genel olarak söz konusu çevrenin geleneksel ve devrimci bir komünist parti olarak değil, bir 'toplumsal hareketler' perspektifiyle yola devam edeceği anlaşılıyor."

Açıkçası kocaman bir partinin ortadan ikiye bölünmesinin yarattığı tartışmalar o kadar sığ bir zemindeki elimizdeki en iyi düşünce kırıntıları bunlar. Kayda değer ne bir tartışma, ne bir yeni fikir, ne de yeni bir yol söz konusu olan. Bu durum başlı başına düşündürücüdür ve devrimcilikle tam ters bir karakter taşıyan donukluğun tersten bir kanıtıdır. Eğer bu bölünme, TKP'nin baştan beri takip ettiği sağ çizginin eleştirisi ve aşılmasını beraberinde getirseydi sınıf mücadelesi için "hayırlı" bir gelişmeden bahsediyor olabilirdik, ama görünen o ki durum bu değil.

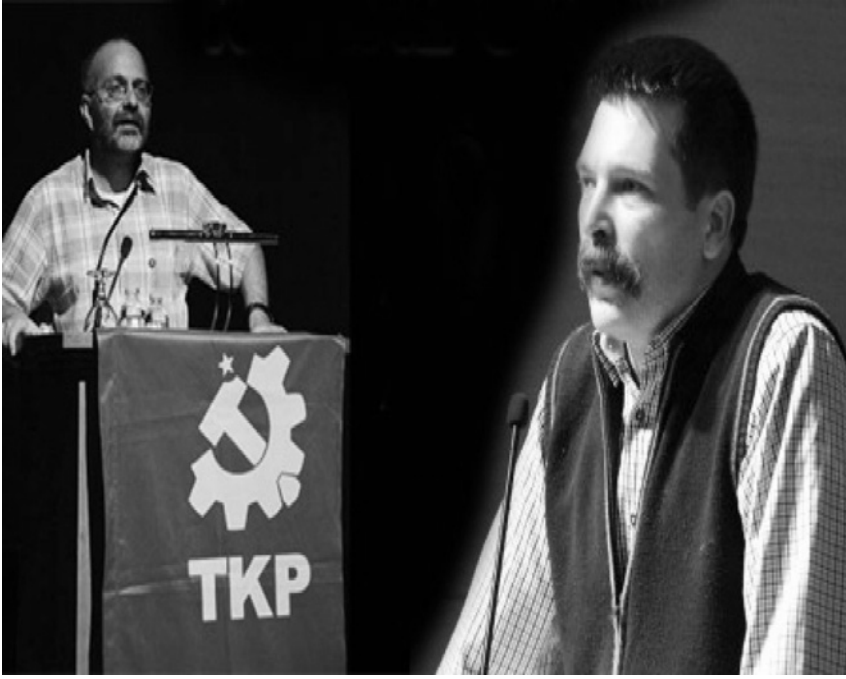
Gezi'de Yaşanan Tıkanıklık, Sosyalist Örgütleri Zorluyor

Öncelikle burada önemli olan konuyu derinleştirmek gerekmektedir: Haziran Direnişi nasıl böyle bir basınç yarattı? Zira bu yazının yazılmasının sebebi, sadece TKP'nin yaşadığı krizin bir raporunu çıkar-

mak değildir. Bu bizim ilgi alanımız dışındadır. Ancak son dönemde TKP başta olmak üzere pek çok sol unsurun Haziran Direnişi'nin basıncıyla boğuştuğunu gözlemlemek zor değil.

Haziran Direnişi ülke tarihinde hem kitleselliği ve radikalizmi, hem de işçi, emekçi, genç, Kürt, Türk, Sünni, Alevi neredeyse toplumun bütün kesimlerini mücadele saflarına çekmesi açısından önemli bir kaldıraç işlevi gördü. Öyle ki AKP iktidarı, karşılaştığı her tehdidin altında Gezi'nin heyulasını aradı durdu. Haliyle böylesine bir sarsıntı, sol üzerinde de etkisini gösterecekti. Direniş, Türkiye devrimci hareketine acil görevler dayatırken, bu ağır sorumluluk karşısında politika üretemeyen, ülke çapında ortak kampanyalarda buluşamayan, kitlelerin enerjisini sosyalist kanallara havale edemeyen ve bir liderlik kapasitesi ortaya koyamayan Türkiye sosyalist solu, hareket geri çekildiğinde kendisini hayal kırıklığı içerisinde buldu. Kimilerinin olmadık mace-racılıklarının tam tersine hantallığa, rutin çalışmalara ve en önemlisi de sokaktan uzak kalmaya dayanan TKP de bu süreçte büyük basınçlarla boğuşmak zorunda kaldı.

TKP bölündü; çünkü daha önce de zaten büyük bir kriz içinde olan parti, Gezi isyanının neden olduğu basınca dayanamadı. TKP, hiçbir zaman sokak ve kavga partisi olmamıştı zaten. Binlerce üyesi olan ve kendisine komünist ismini yakıştıran bir partinin bir tane grev hareketini bile

Biyoloji biliminde mitoz bölünme ile mayoz bölünme arasında oldukça temel bir fark bulunmaktadır. Mitoz bölünme ile genetik olarak birbirinin kopyası iki hücre ortaya çıkarken, mayoz bölünmede genetik farklılıklar, oldukça belirgin bir şekilde kendisini gösterecektir. Bugün TKP'nin bölünmesi üzerine her iki grubun sözcülerinin yazdıklarını, söylediklerini okuyanlar yaşanan bölünmenin esasında mitoz bir bölünme olacağını rahatlıkla fark edebilirler. Her iki cephede birlikte yarattıkları TKP'nin ideolojik söylemlerini alıp kendi parti programlarına kopyalasalar sırtımayacaktır. Elbette pratikte belki bir makyaj gerçekleşecektir ve bölünmenin meşruiyeti açısından bu kaçınılmaz gereklilik olacaktır. Ancak son tahlilde ortaya çıkan iki yeni TKP'dir.

örgütlediği duyulmamışsa ortada büyük bir sorun vardır. Okulda, mahallede, köyde, antifaşist hareket içerisinde... Radikalizmin hiçbir türünde varolmadan komünistlik olmaz. Yani üyelerine ve tabanına anlatacağın onları heyecanlandıracağın bu tarz

bir hikâyen yok. Dedğimiz gibi TKP bu tarz mücadelelerin içinde hiç olmadı. "Sosyalist iktidar"dan anladıkları seçimlerden doğru gelen bir iktidar olacaktı. Ama orada da işler yaver gitmedi. Yurtseverlik, cumhuriyetçilik, laiklik gibi Kemalizme özgü ideolojik kalıplarla siyaset yürütüyorsanız, kusura bakmayın ama CHP gibi bu alanı on yıllardır domine eden bir güç. Kimse aslı varken sahtesine yönelmez, hele hele %10 seçim barajının varlığında. Neticede 2011 seçimlerinde 80 bin oydan 59 bin oya düştüğünde TKP'de büyük moral bozukluğu yaşanmıştı. Aslında TKP, komünistlik yapsaydı daha fazla oy alacağı muhakkaktı ama TKP hiçbir zaman komünist olmamıştı, sorun da buydu zaten. Böylelikle iddialı bir örgüt olan TKP'de iç sorunlarla başlayan bir sorgulama süreci ortaya çıktı.

İşte Gezi İsyanı zaten krizde olan TKP'yi bu atmosferde çözecekti. Biliyorduk ki TKP'nin bürokratik liderliği, böylesi bir sorumluluk karşısında yılların ezberini bozmaya-caktı. Orta sınıf elitizmine dayalı, toplumun gündelik sorunlarından kopuk ve bütün siyasal düzlemini ege-men sınıflar arasındaki çatışmanın bir tarafına (Kemalizme) yedeklemek üzerine kurmuş bir yapının bu tarz toplumsal patlamaları ilerletebilecek bir rol oynaması söz konusu olamaz.

TKP gibi elinde Türkiye solunun diğer unsurlarından daha geniş bir kadro ve

imkânlar bulunan bir örgütün böyle-sine bir halk kalkışması içerisinde politik bir alternatif yaratabilmesi ve mücadeleye yön verebilmesi pekâlâ mümkündü. Ancak Haziran Direnişi sırasındaki pasif tutum yıllardır vur-gulanan TKP'nin seçim partisi olmak-tan öte bir vasıf taşımadığını kanıtlar niteliktedir. Ancak asıl çelişki TKP'nin seçim partisi hüviyetiyle oynamaya çalıştığı alanın da egemen güçlerce doldurulmuş olmasından kaynaklanmaktadır.

Yaşanan Bölünme: Mitoz mu Mayoz mu?

Biyoloji biliminde mitoz bölünme ile mayoz bölünme arasında oldukça temel bir fark bulunmaktadır. Mitoz bölünme ile genetik olarak birbirinin kopyası iki hücre ortaya çıkarken, mayoz bölünmede genetik farklılıklar, oldukça belirgin bir şekilde kendisini gösterecektir.

Bugün TKP'nin bölünmesi üzerine her iki grubun sözcülerinin yazdıklarını, söylediklerini okuyanlar yaşanan bölünmenin esasında mitoz bir bölünme olacağını rahatlıkla fark edebilirler. Her iki cephede birlikte yarattıkları TKP'nin ideolojik söylemlerini alıp kendi parti programlarına kopyalasalar sırtımayacaktır. Elbette pratikte belki bir makyaj gerçekleşecektir ve bölünmenin meşruiyeti açısından bu kaçınılmaz gereklilik olacaktır. Ancak son tahlilde ortaya çıkan iki yeni TKP'dir.

Ancak şunu sormak gerekiyor: Yıllarca sakız gibi ağzınıza yapışan düzen içi söylemleri aynen tekrarlayarak mı işçi sınıfının kavgasını ileriye taşıyacak; işçi sınıfına ekmek ve su kadar gerekli devrimci partiyi yaratacaksınız? Örneğin ayrılırken Kemal Okuyan'ın "Türk bayrağı faşizmin elinden alındı. Bu bayrak artık Türkiye devrimcilerinin, Türkiye halkının bayrağıdır. Artık bu dünyada da böyle algılanıyor" sözleri için bir çift laf edecek misiniz, yoksa siz de Türk bayrağını partinizin başköşesine mi koyacaksınız?

Partinin bürokratikleşmesinden, üst yönetimin keyfileşmesinden bahsediliyor. Bu salt pratik bir sorun mu, yoksa Devrimden Sonra filminde işçilere kararnameyle sosyalist devrimin gerçekleştiğini ileten bir karikatürü yaratan politik çelişki midir? TKP'nin bürokratikleşmesinden ve söz söyleme kanallarınızın kısıldığından şikâyet ederken; TKP'nin de bir mirasçısı olduğu Stalinist bürokrasinin "komünist parti" geleneklerine dair bir iki kelimedecek misiniz?

Ancak HTKP'yi kuran kadro içerisinde yer alan Kurtuluş Kılçer şunları dile getiriyor: "Partide ideolojik, teorik ya da en geniş anlamıyla siyasi bir ayrım noktasında çok sorunumuz yoktu. Türkiye, dünya nereye gidiyor sorularına çoğunlukla ortak yanıt verdik. Ama parti ne yapmalı, nasıl yapmalı sorularına verilen yanıtlarda farklılaşmalarımız oldu. Özü budur."

Sorduğumuz soruların cevaplarının olumlu olmayacağı ortadadır. KP'de HTKP'de TKP nasıl geldiyse öyle gitmek konusunda bir tereddüt taşımamaktadır. TKP'de bölünmeye varacak denli ağır bir kriz yaratan bürokratik merkezileşmenin ideolojik dayanakları konusunda tek bir kelime edilmemektedir. Kimse böylesine bir hastalığın ardından Leninist demokratik merkeziyetçilik kavramını hatırlatma gereğini hissetmemektedir.

M.Çulhaoğlu TKP'nin ayrışmasına bir anlamda öncülük ederken TKP'nin köklü sağcı çizgisine ciddi bir eleştiri getirememesi, sadece umutsuz bir donukluğun göstergesi olabilir. O kadar Yurtsever Cephe garabetleri yaşandı, Gezi İsyanı Türk bayrağının zaferi olarak yorumlandı, ulusların kendi kaderini tayin hakkı reddedildi, 29 Ekimler baştacı edildi vs. söyleyecek bir sözünüz yok mu? Oysa bu meselelerin üzerine sağlamca gidilse sınıf mücadelesi için ilerici sonuçlar ortaya çıkabilirdi.

Çıkarılması Gereken Dersler

TKP gibi Türkiye solunun önemli bir

TKP gibi Türkiye solunun önemli bir unsurunun bu şekilde bölünmesi karşısında sevinecek değiliz. Devrimci Marksistler olarak bizi sevindirecek şey, TKP'de bugüne kadar mücadele yürüten samimi devrimci kadroların partinin Stalinist hastalıklarını sorgulaması ve devrimci Marksizme doğru bir kopuş yaratması olurdu. TKP'nin bölünmesi Türkiye solunun birçok unsuru için de ders olmalıdır. Kitlelerin taleplerine yanıt veremeyen, günü kurtarmaya çalışan hiçbir siyasal öznenin geleceğe devrimci bir miras bırakabilmesi mümkün değildir. Böylesi bir kaçamak eninde sonunda bünyeyi TKP örneğinde olduğu gibi krize sokup kötüleştirecektir.

unsurunun bu şekilde bölünmesi karşısında sevinecek değiliz. Devrimci Marksistler olarak bizi sevindirecek şey, TKP'de bugüne kadar mücadele yürüten samimi devrimci kadroların partinin Stalinist hastalıklarını sorgulaması ve devrimci Marksizme doğru bir kopuş yaratması olurdu.

TKP'nin bölünmesi Türkiye solunun birçok unsuru için de ders olmalıdır. Kitlelerin taleplerine yanıt veremeyen, günü kurtarmaya çalışan hiçbir siyasal öznenin geleceğe devrimci bir miras bırakabilmesi mümkün değildir. Böylesi bir kaçamak eninde sonunda bünyeyi TKP örneğinde olduğu gibi krize sokup kötüleştirecektir.

Sürekli Devrim Hareketi Haziran direnişinin ardından perspektif olarak önüne Türkiye solunun canlı unsurlarıyla kitlelerin taleplerine yanıt vermeyi amaçlayan ortak kampan-

yalar örme hedefini koymuştu ve bunun için somut girişimlerde bulunmuştu. Böylesi bir süreçte Türkiye solunun Stalinizme özgü sekterliğe ve benmerkezciliğe değil, kitleleri yeniden sokaklarla buluşturacak formülasyonları üretmeye ihtiyacı bulunmaktadır. Bu bir tek öznenin boyunu aşan, yakıcı bir sorundur. Haziran Direnişi'nin ardından gelişen süreç bütün politik özneleri bu yakıcı görevler karşısında takındığı tavır ekseninde sınayacaktır. Bu görevlerin üstesinden gelmeyi başaranlar geleceğe uzanabilecektir.

Savaşın İlk Yılı

Lev Troçki

Savaşın başlamasının birinci yıldönümünde Lev Troçki Marksist bir analiz ve program ihtiyacı sebebiyle bu makaleyi kaleme almıştır. Yazı ilk kez 4 Ağustos 1915 yılında Paris menşeli Rus devrimcileri için basılan Nashe Slovo (Bizim Sesimiz) gazetesinde yayınlanmıştır. İngilizceye ilk kez geçtiğimiz günlerde çevrilen ve Sosyalist Parti'nin (CWI-İngiltere, Galler) yayın organı Socialism Today'de (Bugünün Sosyalizmi) yayınlanan makale, Türkçe'ye Tilbe Akan tarafından çevrilmiştir.

Geçtiğimiz yıl -halkların aralıksız imha edildiği 365 gün ve gece- insanlığın toplumsal kökleri tarafından utanç dolu kör bir barbarlığa nasıl hala hapsedildiğini gösteren sarsıcı bir miras olarak tarihimize geçecektir.

İtilaf güçlerinin tüfeklerinden çok daha büyük çapa sahip olan Alman mavzelerini ve çok daha fazla etkiye sahip olan top mermilerini kötülemek için, 4 büyük itilaf gücü (1) kendi aralarında "barbar bilim" ya da "bilimsel barbarlık" gibi özel terimler türettiler. Ne kadar da doğru bir tanım! Bu tanımı, devletler ve ulusal sınırları gözardı ederek bütün bir savaş ve sosyo-tarihsel geri plana genişletmek gerekir. İnsan gelişimini yaratan bütün teknik güçler, toplumun

kültürel temellerini ve herşeyden öte insanlığın yıkımı işine geçtiler. Bu sanayinin mobilizasyonudur; şimdi Avrupa uygarlığının bütün dillerinde hakkında konuşulan sanayi hareketidir. Eğitilmiş barbarlık, yeryüzünde insanlığın ortak mirası olan her şeyi yeryüzünden silmek için Arşimet'ten Edison'a insan dehasının bütün zaferleriyle silahlanmıştır. Eğer Almanlar bu kanlı, akıl dışı yarışta ön plana çıktı iseler bunun tek sebebi amansız düşmanlarından çok daha geniş çaplı, sistemli ve etkili bir şekilde örgütlenmeleridir.

İnsanlığın düşüşünü en aşağılık karaktere büründürmek istercesine savaş, teknolojinin son görkemli icadı olan havacılıkla insanlığı; doğayı yöneten

insanları yiyen parazitlerin olduğu siperlere, pislik içindeki mağaralara, bitlerle kaplı kanalizasyonlara sürüklerken, bütün politikacılar ve gazeteler bu savaşın kesinlikle medeniyete hizmet ettiğini söylüyorlardı. İnsanlar bu en eski karanlık bataklıkta sürünürken, insanlık gelişmiş beyinlerini doğaya karşı mücadele etmek için kullandı. Destansı devrimci ayaklanmalarla, insanlık devlet yapısına aklın unsurlarını getirdi ve kör ataleti -"tanrının izni"- halk egemenliği ve parlamenter rejimle değiştirdi. Toplumsal hayatta, ekonomi teşkilatlarında, insanlık aklından ziyade-tamamıyla birikmiş çelişkilerin devamlı patlaması tehlikesini taşıyan ve bunları, küresel felaket biçiminde insan beynine

aktaran karanlık güçlerin kontrolünde kaldı.

Devasa, Utanç Dolu Bir Savaş

Kapitalist gelişme aracılığıyla ortaçağ taşralılığından ve ekonomik ataletinden sıyrılan Avrupa, devrimler ve savaşlar serisinin içinde, küçük ve büyük güçlerden tamamlanmamış "ulus devletler" yarattı ve onları değişip duran düşmanlık ilişkileriyle, anlaşmalar ve ittifaklarla birbirine bağladı. Ulusal birlik hiçbir yerde sağlanamadı, kapitalist gelişim kendi yarattığı devlet yapısıyla çelişkiye düştü. Avrupalılar, son yarım yüzyılda sömürgelerin yağmalanması ve yönetiminden kendileri için alışılmadık olan "silahlı barış"a bir çıkış yolu aradı. Üst sınıfların ekonomik, politik ve psikolojik olarak kendilerini militarizmin devasa büyümesine adapte ettikleri bu sistem, dünyanın hakimiyeti için yeni bir savaşa - dünya tarihinde bilinen en devasa ve utanç verici savaş- hayat verdi.

Savaş şimdiden sekiz büyük gücün yedisini içine almış durumda; sekizincisini (2) ise katılması için tehdit ediyor. Savaş, tabanını genişletmek için küçük güçleri birbiri ardısıra içine alıyor (şu an ki bütün diplomasi bundan ibaret). Tekil tabiyet amaçları, otomatik olarak, karşılıklı güçten düşürme, yorma ve yok etme mekanizması içinde çözülüyor. Bu yağma savaşı; amaçlarının genelliği, düzensizliği ve çeşitliliğiyle, kapitalist gelişmenin bütün aşamalarını ve bütün devlet sistemlerini, bütün ırkları ve milliyetleri birleştirerek ve diğerlerinin karşısında fırlatarak, her türlü ırksal ya da ulusal kökenden, dinsel ya da politik ilkelerden tamamen özgür olduğunu göstermek istiyor -kapitalist emperyalizme dayanarak devletlerin ve halkların gelecekte birlikte yaşamalarının imkansızlığını açık bir gerçek olarak basitçe ortaya koyuyor.

Fransa-Prusya savaşı sonrası kurulduğu gibi, ittifaklar sistemi, karşıt güçlerin geçici askeri dengesi yoluyla devletlerin istikrarlarını garantiye alma isteğiyle oluşturulur. Bu denge, şimdiki 'guerre d'usure'nin (yıpratma savaşı) gösterdiği gibi, bir tarafın hızlı

ve kesin zaferini engellerken savaşın sonucunu, karşıt güçlerin yaklaşık eşit moral ve maddi kaynaklarının aşamalı olarak tükenmesine bağlı kıldı.

Batı cephesinde ise, savaşın on üçüncü ayında siperler hala ikinci ayda durduğu yerde duruyordu. Binlerce ve on binlerce askerin cesedine malolarak herhangi bir yönde on metrelerce gidilebilmişti. Yeni Avusturya-İtalyan cephesinin yanı sıra Gelibolu yarımadasında da siperlerin sınırları askeri umutsuzluğu gösteriyordu. Türk-Rus sınırında da aynı durum yerel düzeyde yaşanıyordu. Sadece doğu (Rusya) cephesinde devasa ordular iki tarafta da hareket ederek doğu sınırına, yani her iki

tarafın da bağımsızlık sözü verdiği harap olmuş Polonya'ya kadar ilerledi.

Kapitalist güçlerin kör otomatizmi ve egemen sınıfların bitmez rezilliği tarafından oluşturulan bu resimde, askeri bakış açısından, herhangi bir taraf için belirleyici zaferle bağlantılı olan hiçbir yol, herhangi bir plan ve umuda izin veren bir referans noktası kesinlikle yoktur. Avrupalı egemenler, kötü olduğu kadar tarihsel olarak iyi niyetli olsalardı bile, yine de savaşa sebep olan problemleri silah zoruyla çözemeyecek kadar güçsüz olurlardı. Avrupa'daki stratejik durum, kapitalist dünyanın kendisini içine soktuğu ta-

rihsel çıkmaza mekanik bir ifade sunuyor.

Uluslararası Kanlı Suç

Diyelim ki sosyalist partiler savaşın ilk zamanlarında savaşı durduramayacak ya da egemenlerin ciddiye almayacağı kadar güçsüzdü; fakat yine de baştan beri uluslararası katliam için sorumluluk almayı reddetselerdi, egemenleri ifşa etmek ve onlara karşı halkları uyarmak için yakın ilişkide oldukları partileri kullansalardı, devrimci eylem açısından, kitle ruh halinin kaçınılmaz dönüşümünü bekleselerdi; kitleler açısından uluslararası sosyalizmin ne büyük otoritesi olurdu! Militarizm tarafından

kandırılmış, gittikçe artan zorunlulukların ve yas havası altında ezilmiş kitleler, bütün bunlardan dolayı yüzlerini halkların gerçek önderliğine dönderdi.

Bakın! Böylesine bir çaresizlik durumunda, iki tarafın askeri güçleri de küçük devletlere gözünü dikmiş durumda: Romanya, Bulgaristan ve Yunanistan'a - savaştaki dengeleri bir tarafın lehine değiştirecek kader ülkelerine. Bu koşullar altında dengeyi kuracak ya da yıkacak asıl şey her bir

Geçtiğimiz yıl -halkların aralıksız imha edildiği 365 gün ve gece- insanlığın toplumsal kökleri tarafından utanç dolu kör bir barbarlığa nasıl hala hapsoldüğünü gösteren sarsıcı bir miras olarak tarihimize geçecektir. Eğitilmiş barbarlık, yeryüzünde insanlığın ortak mirası olan her şeyi yeryüzünden silmek için Arşimet'ten Edison'a insan dehasının bütün zaferleriyle silahlanmış. Eğer Almanlar bu kanlı, akıl dışı yarışta ön plana çıktı iseler bunun tek sebebi amansız düşmanlarından çok daha geniş çaplı, sistemli ve etkili bir şekilde örgütlenmeleridir.

çağrısı kitlelerin zihninde daha büyük yankılanmalar bulacak olan Enternasyonal, uluslararası sosyalizmin büyük gücü, olabilir. Özgürlük programı, eski toplumun bütün güçlerine karşı sosyalist proletaryanın uluslararası çağrısında güçlü bir gerçeklik haline gelebilirdi.

Ama tarih, böylesine bir anda bile, ezilen sınıfa üvey evlat muamelesi

yaptı. Ulusal partiler, proletaryanın sadece ilk başarılarını ya da tam özgürlük hedefini değil aynı zamanda ezilen sınıfın bütün tereddütlerini, özgüven eksikliğini ve devlete itaat içgüdüsünü de teşkilatlarına dahil etmişlerdir.

Bu partiler pasifçe dünya felaketine sürüklendiler ve korkakça zorunluluk söyleminden faydalanarak kendi ilkesiz kanlı suçlarının üstünü özgürlük mitiyle örttüler. 50 yıldır halkların üzerine serpilen düşmanlık tohumundan yükselen askeri felaket, yarım yüzyıllık Enternasyonal'in yapısı üzerine taşındı. Savaşın yıldönümü aynı zamanda enternasyonalin en güçlü partilerinin en berbat şekilde çöküşünün de yılı oldu.

Tek Çıkış Yolu

Ve bu kanlı savaşın birinci yıldönümüne, herhangi bir akli inkar ya da politik şüphecilik olmadan geldik. Devrimci enternasyonalistlerin, analizleri, eleştirileri ve devrimci öngörülerıyla bu dünyanın başına gelmiş en büyük felaket karşısında almış oldukları pozisyonun hayal edemeyecekleri avantajına sahipler. Genelkurmayın savaştaki ulusal puanlama sistemlerini reddediyoruz, hatta ucuz etiketlerini yırtmakla kalmıyor bir de puan kaybetmelerine sebep oluyoruz. Gerçekleri olduğu gibi görmeye, onlara isimleriyle hitap etmeye ve yapacakları hamleleri önceden sezmeye devam ediyoruz. Biz çiçek teleskopuyla insanlığın kanayan yarasının illüzyonlarla örtbas edildiğini, eski aldatmacaların tekrar gün-

deme getirilip alelacele benimsendiğini ve kabul gördüğünü ve olayların yıkıcılığı karşısında gerçekler açığa çıkınca bu aldatmacaların yerini yenilerinin aldığını biliyoruz. Çünkü toplumsal gerçekler devrimcidir! Tarihsel süreçleri yönlendirirken kullandığımız yöntem ve bu sürece müdahil olurken kullandığımız araç olan Marksizm, 75mm'lik tüfeklerin ve 42cm'lik Mavzerlerin kurşunları karşısında ayakta kalmayı başarmıştır. Marksizm işçi sınıfının bilincini şipşak açabilecek bir şey değildir, Marksizm işçi sınıfına tarihsel gelişimin yasalarını sunar. İşçi sınıfı, kurtuluş mücadelesinde koşulların baskısı altında Marksizme sadakatsiz olabilir, ama bu, işçi sınıfının kendisine ihanet etmesi demektir. Çöküş ve hayal kırıklığıyla, trajik felaketlerle yeniye ulaşılmasıyla, işçi sınıfının kendini daha iyi tanımasıyla, işçi sınıfı yüzünü tekrar Marksizme dönecektir, bu sefer çok daha sağlam ve daha bilinçli bir şekilde.

Bu, son bir yıl içinde karşılaştığımız süreçtir. İşçi sınıfı, koşullarının mantığıyla her yerde ulusal blokların boyunduruğunu terk ediyor ve hatta daha da iyisi sosyalistler olasılıkçı fikirlerini bir kenara bırakıyor. Görünürdeki başarılarına rağmen, resmi partiler, toplantılarında ümitsiz ve rezil tavırlarla devletlerin melinitlerinin (3) devrimci rolünden dem vuruyor, hep aynı sözleri tekrar ederek "anavatan savunması" gibi aşağılık ifadeler kullanıyor ve emperyalistlerin

Umutsuz askeri durum, egemen kapitalist kliklerin aç gözlülükle beslediği bu umutsuzluk, gittikçe yaygınlaşan silahlı gericilik, kitlelerin fakirleşmesi, bunun sonucunda da yavaş ama etkili bir şekilde uyanan bir işçi sınıfı! Şu anki manzara tam olarak budur ve daha da ileri gitmesi durumunda dünya üzerindeki hiçbir güç buna karşı duramayacaktır. Enternasyonelin bütün partileri için bu bir süreç; militarizme ve şovenizme karşı ideolojik bir ayaklanmadır. Bu süreç sadece sosyalizmin ayaklar altına alınmış onurunu kurtarmakla kalmayacak, aynı zamanda bütün ulusları "Sonuna kadar!" sloganıyla savaştan çıkışa yönlendirecektir. Bu mükemmel formülasyon "bilimsel barbarlığın" çıkmaz sokağına karşı gelecektir.

yolundan ayrılmıyorlar!

Bu umutsuz askeri durum, egemen kapitalist kliklerin aç gözlülükle beslediği bu umutsuzluk, gittikçe yaygınlaşan silahlı gericilik, kitlelerin fakirleşmesi, bunun sonucunda da yavaş ama etkili bir şekilde uyanmış bir işçi sınıfı! Şu anki manzara tam olarak budur ve daha da ileri gitmesi durumunda dünya üzerindeki hiçbir güç buna karşı duramayacaktır. Enternasyonelin bütün partileri için bu bir süreç; militarizme ve şovenizme karşı ideolojik bir ayaklanmadır. Bu süreç sadece sosyalizmin ayaklar altına alınmış onurunu kurtarmakla kalmayacak, aynı zamanda bütün ulusları "Sonuna kadar!" sloganıyla savaştan çıkışa yönlendirecektir. Bu mükemmel formülasyon "bilimsel barbarlığın" çıkmaz sokağına karşı gelecektir.

Bu sürece hizmet etmek, bu kanlı ve onursuz sistemden çıkış için yapılması gereken en acil görevdir!

(1) Dörtlü İtilaf güçlerinden kasıt Britanya, Fransa, Rusya ve Japonya'nın ittifakıdır.

(2) Bahsedilen yedi güç Almanya, Britanya, Fransa, Rusya, Avusturya-Macaristan, Japonya ve İtalya. 8. güç ise ABD'dir.

(2) Patlayıcı olarak kullanılan kimyasal.

ORTADOĞU'DA EMPERYALİZM YENİLECEK SOSYALİZM KAZANACAK!

YAŞASIN SOSYALİST ORTADOĞU!

Nakba; Arapça'da "büyük felaket"... İşte, Filistinliler için 15 Mayıs 1948 tarihinin anlamı. Yani siyonist İsrail devletinin kurulduğu günün. Kurulduğu günden bu yana dünya emperyalist kapitalist sisteminin de desteğiyle on binlerce insanı katletti İsrail devleti. 17 Temmuz'da Hamas militanlarının bulunduğu tünellere operasyon yapmak amacıyla başlattığı kara harekatiyla da sivillere yönelik katliamlarına dünyanın gözleri önünde devam ediyor, karanlığa mahkum edilmiş Gazze sokaklarında.

Üç Yahudi yerleşimcinin kaçırılmalarının ardından ölü bulunmaları ve Filistinli bir gencin yakılarak öldürülmesinden sonra 8 Temmuz'da başlayan füze atışlarıyla beraber Gazze cehennemi tekrar görüldü. İsrail'in saldırılarının henüz bir ayı dolmadan insanlık Filistin'le 1500 kere öldü. Kalanlar içinse durum, belki de ölümden farksız. Dayanılmaz acılarının yanında su ve elektrik gibi en temel ihtiyaçlardan dahi mahrum durumdalar.

Üç Yahudi yerleşimcinin öldürülmesi bütün dünyanın Katil İsrail'i onaması için yeterliydi; öldürülen sivillere üzüntülerini belirten ABD ve Avrupa, ardı ardına İsrail'in kendini plajda top oynayan çocuklara karşı savunma hakkına (!) vurgu yapmaktan geri kalmadı. Netanyahu'nun yaptığı her açıklamada ortaya koyduğu nefret, bu ikiyüzlü ortaklığın vücut bulmuş haliydi zaten. Diğer taraftan, Malatya'daki Kürecik radar üssü ve İsrail'le her türlü ticari ilişkisi ortadayken, cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi Filistin halkını dilinden düşürmeyen RTE samimiyetiyle(!) göz dolduruyor. Kafasını toprağa gömen devekuşu misali 14'ünde katlettiği Berkin'i, selefî çetelere sağladığı her türlü destekle Suriye ve Irak'ta öldürülen yüzlerce çocuğun, yüzlerce insanın, dilinden düşürmediği Filistin üzerinden unutulacağını sanıyor. Egemenler açısından ölen insanlar için gösterilecek tutum, yalnızca uyguladıkları taktiksel farklılıklardan ibaret oluyor. Devletler bazında kayda değer tek tepkiyi gösteren Venezüella, Şili ve Bolivya ticari ilişkilerini kesmenin yanında ülkelerindeki İsrail büyükelçilerini geri gönderdiler ve kendi elçilerini de geri çağırdılar. Dünya genelinde tepkiler bununla sınırlı değil.

İsrail'in 8 Temmuz' da başlattığı füze atışlarıyla her geçen gün insanlık biraz daha toprak altına girdi girmesine, ama dünyanın bir çok yerinde yükselen antisemitik söylemlere rağmen sokaklara dökülen Yahudilerin ve Arapların birleşen elleriydi aslında çözüme işaret eden. Sadece Filistin'de değil Suriye ve Irak'ta çözüm yeni yeni ayrılıklarla insanların mezheplerine, dinlerine, etnik kökenlerine göre kutuplaştırılmasında olamaz. Aksine kurtuluş yalnızca Orta Doğu halklarının, emekçilerinin yüz yıllardır gömüldükleri topraklarda yeşertecekleri ortak mücadelededir. Sınırları cephe yapanlara verilecek en güzel cevap sınıfsız sınırsız bir Orta Doğu'da yani Sosyalizmdir.

Gökçe Şentürk

